

32/376
Skupščina SR Slovenije
DOKUMENTACIJA

СКУПШТИНА СФРЈ
SKUPŠTINA SFRJ
СОБРАНИЕ НА СФРЈ

SKUPŠČINA SFRJ
KUVENDI I RSFJ
A JSZSZK KÉPVISELŐHÁZA
СТЕНОГРАФСКЕ
БИЉЕШКЕ

САВЕЗНО ВИЈЕЋЕ
SAVEZNO VIJEĆE
СОЈУЗЕН СОБОР
ZVEZNI ZBOR
САВЕЗНО ВЕЋЕ
DHOMA FEDERATIVE
SZÖVETSÉGI TANÁCS

STENOGRAFSKE
BILJEŠKE

1. СЈЕДНИЦА
1. SJEDNICA
1. СЕДНИЦА
1. SEJA
SEANCA E 1
1. ÜLÉS

СТЕНОГРАФСКИ
БЕЛЕШКИ

STENOGRAFSKI
ZAPISKI

15. и 16. МАЈА 1986.
15. i 16. SVIBNJA 1986.
15 и 16 МАЈ 1986
15 e 16 MAJ 1986.
1986. MÁJUS 15. és 16.

СТЕНОГРАФСКЕ
БЕЛЕШКЕ

SHĚNIMET
STENOGRAFIKE

GYORSÍRÓI
JEGYZETEK

UREĐIVAČKI ODBOR:

Ivan Grubišić, predsednik

Slavko Bulatović, član

Didare Dukađini—Đorđević, član

Gojmir Komar, član

Andrija Peić, član

Trajče Serafimovski, član

Ljiljana Stanišić, član

Stanimirka Videnović, član

Ranko Đukić, član

Menka Ilić, član

Branislav Perović, član

Mirjana Šestanović, član

Marko Bogeski, član

Izdaje: Služba za informisanje i informativno-dokumentalističke poslove Skupštine SFRJ

Glavni i odgovorni urednik Ranko Đukić, odgovorni urednik dr Branislav Ilić

Beograd, Trg Marksa i Engelsa 13 – Tel. 339-651

Štampa: TANJUG – OOUR Grafička delatnost, Beograd, Obilićev venac 2

PRVA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA
(održana 15. maja 1986. godine, s početkom u 10 časova)

SEDNICU JE OTVORIO DELEGAT SAVEZNOG VEĆA IZ SR SRBIJE
SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ

СЛОБОДАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ /СР Србија/:

Другарице и другови делегати, према члану 142. Пословника Савезног већа Скупштине СФРЈ, дозволите да председавам првој седници Већа до избора председника Већа.

Отварам прву седницу Савезног већа Скупштине СФРЈ после одржаних избора.

Полазећи од садржине акта о сазиву ове седнице, који вам је достављен, предлажем следећи дневни ред:

1. Верификација мандата делегата у Већу:
а/ Избор Верификационе комисије
б/ Разматрање извештаја Верификационе комисије;
2. Избор председника и чланова Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања;
3. Избор председника Већа;
4. Избор потпредседника Већа;
5. Избор председника и чланова радних тела Већа;
6. Именовање секретара Већа;
7. Избор председника Скупштине СФРЈ;
8. Избор потпредседника Скупштине СФРЈ;
9. Избор председника и чланова заједничких радних тела Већа Скупштине СФРЈ;
10. Именовање генералног секретара Скупштине СФРЈ;
11. Именовање заменика генералног секретара Скупштине СФРЈ;
12. Избор председника, потпредседника и чланова Савезног извршног већа и именовање савезних секретара и председника савезних комитета;
13. Предлог за разрешење и именовање заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета;

14. Предлог за именовање генералног директора Савезног завода за друштвено планирање;

15. Предлог за избор председника Уставног суда Југославије;

16. Предлог за избор председника Савезног суда;

17. Предлог за именовање савезног јавног тужиоца;

18. Предлог за разрешење и именовање гувернера Народне банке Југославије;

19. Предлог за избор судије Уставног суда Југославије; и

20. Предлог за разрешење генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије.

Отварам претрес о предлогу дневног реда.

Да ли се ко јавља за реч? /Нико/

Стављам на гласање дневни ред.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Да ли је ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предложени дневни ред седнице Већа.

Прелазимо на *prvu* тачку дневног реда:

Верификација мандата делегата у Савезном већу:

а/ Избор Верификационе комисије,

б/ Разматрање извештаја Верификационе комисије

Предлажем да се изабере Верификациона комисија у следећем саставу: Ефимија Којкова, председник, Хидајета Обрхашкић, Илија Шћекић, Фрањо Костелец, Јоже Мешл, Петар Тасев, Али Зенули и Добросав Тољевић, са задатком

да се у првој паузи седнице Већа састане и размотри извештај и друге изборне списе Комисије за избор и опозив делегата у Савезном већу и о правилности избора и да у вези с тим поднесе извештај овом Већу.

Извештај Комисије за избор и опозив делегата у Савезном већу вам је раније достављен.

Да ли се Веће слаже с овим предлогом?

/Слаже се/

Констатујем да је Веће сагласно с овим предлогом о избору Верификационе комисије.

Пошто смо усвојили предлог о избору Верификационе комисије, прекидам седницу Већа и дајем паузу од 30 минута.

(Sednica je prekinuta u 10 sati i 10 minuta)

POSLE PAUZE

(Nastavak rada u 10 sati i 40 minuta)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН—АЛГА ГЛИГОРИЈЕВИЋ /СР Србија/:

Другарице и другови делегати, настављамо рад. Молим делегаткињу Ефимију Којкову, председника Комисије, да прочита извештај Комисије.

Има реч делегаткиња Ефимија Којкова.

ЕФИМИЈА КОЈКОВА, председник Верификационе комисије:

Другарице и другови делегати, Верификациона комисија Савезног већа Скупштине СФРЈ, на седници одржаној 15. маја 1986. године, разматрала је извештај о резултатима избора за делегате у Савезно веће Скупштине СФРЈ и друге списе Комисије за избор и опозив делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ и констатовала је да су кандидати за делегате у Савезно веће Скупштине СФРЈ предложени на начин утврђен Законом о избору и опозиву делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ; да су кандидационе конференције Социјалистичког савеза радног народа република, односно аутономних покрајина утврдиле листу кандидата за Савезно веће

Скупштине СФРЈ а републичке, односно покрајинске изборне конференције потврдиле те листе кандидата, сагласно Закону о избору и опозиву делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ; да су избори делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ у скупштинама општина с територија република, односно аутономних покрајина одржани у времену одређеном Одлуком о расписивању избора за делегате у Савезно веће Скупштине СФРЈ и Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ; да су изабрани делегати у Савезно веће из свих република и аутономних покрајина добили већину гласова, утврђену Законом о избору и опозиву делегата у Савезно веће и да у изборима за делегате Савезног већа није било неправилности које су утицале на резултате избора.

Верификациона комисија извештава Веће да није примила ни једну жалбу на избор делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ.

Полазећи од извештаја Комисије за избор и опозив делегата у Савезно веће Скупштине СФРЈ о резултатима избора за делегате у Савезно веће Скупштине СФРЈ и других изборних списа те Комисије, као и чињенице да су избори за делегате у Савезно веће спроведени законито и да у току избора није било неправилности које су утицале на резултате избора, Верификациона комисија предлаже Већу да се верификује мандат следећих делегата, изабраних у Савезно веће у појединим републикама и аутономним покрајинама:

У Социјалистичкој Републици Босни и Херцеговини: Абдић Фикрет, Алагић Јусуф, Будимир Анте, Ћуић Нада, Ћуловић Хусеин, Грк Бранко, Хаџић Ибрахим, Хајдаревић Ениса, Хошо Мујо, Имамовић Сахудић, Лозановић Радован, Карабашић Есад, Кијац Зоран, Коленда Жарко, Крајина Борислав, Марић Здравко, Мишковић Весна, Мухаремовић Исмет, Муџиновић др Ејуб, Обрхашкић Хидајета, Окановић Менсура, Пашајлић Момчило, Росић Биљана, Селић Бојан, Шкорић Петар, Томић Станко, Тривић Бранислава, Заимовић Емина, Зрнић Антон и Жан Божидар.

У Социјалистичкој Републици Црној Гори: Бајагић Мирко, Бумбур Бећир, Бојовић Радо-

ња, Букићкић Момчило, Булатовић Славко, Булатовић Вукашин, Ђукановић Васо, Јакић Драгољуб, Калезић Иسمет, Кондић Јован, Крстовић Мато, Курпејовић Омер, Магдаленић Драгиша, Мартиновић Марко, Масловар Мирко, Прашћевић Добраштин, Радовић Вјера, Ракчевић Драги, Ратковић Чедомир, Редепагић Сулејман, Савић Љубиша, Шалетић Момчило, Шћекић Илија, Шћекић Радивоје, Шљиванчанин Велимир, Шуковић Мијат, Вукадиновић Мијомир, Вукчевић Ратко, Врбица Владимир и Ђаконовић Лука.

У Социјалистичкој Републици Хрватској: Азенић Жига, Баутовић Жарко, Бенети Анте, Бистровић Драгиша, Блажевић Бранко, Болковић Витомир, Дивић Иво, Грабар Златко, Херман Марија, Хорват Ана, Хрман Габријела, Ивковић Ивка, Јурињак Милан, Катавић Вјеслава, Књаз Блаженка, Костелац Фрањо, Кошчећ Јосип, Крстуловић Анте, Луњевић Никша, Модроња Иво, Мусизз Гианпјетро, Новаковић Стјепан, Почуча Јанко, Погорић Шиме, Скок Бранко, Старчевић Петар, Таради Терезија, Тепић Радивој, Тесла Лазо, Висковић Велко.

У Социјалистичкој Републици Македонији: Адеми Бурхан, Арсенијевска Тодора, Бендевић Петар, Бариева Ајсел, Ђорђевић Душко, Ђурић Богосав, Григоријевић—Такева Милка, Илиевски Кирил, Иванов Иван, Јовановски Јовица, Јовановски Никола, Коцевски Милан, Којкова Ефимија, Крстески Саве, Митров Благој, Младеновски Станко, Наумовски Наум, Пивков Љупчо, Поповски Климе, Рамадани Хисен, Саздов Владимир, Сеља Скендер, Серафимовски Трајче, Шибаковски Климент, Шулески Злате, Георгијевски Душко, Треновска Мирка, Василевски Живо, Зулфићари Азем и Зврцинов Методи.

У Социјалистичкој Републици Словенији: Амброж Франц, Бенчић Душан, Бернот Натан, Брезникар Јоже, Церјак Станко, Деисингер Марта, Грошељ Леополд, Хеџет Петер, Јелен Вилко, Керн Јанез, Корошећ Цирил, Комар Гојмир, Кошптомал Емили, Ковач Божидар, Лукач Јанез, Маролт Јоже, Мешл Јоже, Микша Љубица, Молан Мартин, Пездириц Иван, Плестењак Душан, Поточњак Викторија, Пучко Данијел, Пучник Јанко, Рожич Марјан, Сашек Јанез, Сау Силва-

но, Шушмељ Јоже, Витежник Иван, Забуковец Здравко.

У Социјалистичкој Републици Србији: Анђелковић Матеја, Беловић Мирослав, Ђерими Сами, Димитријевић Мирко, Ђурић Градимир, Глигоријевић др Слободан—Ајга, Хоџић мр Хусеин, Јовановић Александар, Јовановић Вучина, Костић Бранко, Шарановић—Куљић др Мирјана, Кустурин Антун, Манојловић мр Селимир, Маринковић Весна, Мартиновић мр Зарија, Мишић др Радољуб, Мунџић Зухра, Николић Љубиљана, Пантић Драгослав, Саздовић Љубица, Симовић Александар, Стајић Биљана, Шаиновић Никола, Шундерић Богдан, Тасев Петар, Трифуновић др Миодрог, Трифуновић Предраг, Васић Милош, Виденовић Станимирка, Живковић Тихомир.

Из Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово: Аљај Риза, Алихајдарај Рамо, Анђелковић Милевка, Салиху др Куртеш, Дукађини—Ђорђевић Дидаре, Гасх Ризах, Хамити Режнер, Худути Шериф, Јовановић Десимир, Касмелар Зија, Кељменди Јусуф, Куртеш Илијаз, Љуши Сефедин, Маловић Драган, Милићевић Ратко, Османи Бахредин, Рахмани Назми, Зенули Али, Зкуби Нескет и Жуши Мусљи.

Из Социјалистичке Аутономне Покрајине Војводине: Бајац Рада, Басарић Никола, Добо Шандор, Дудић Верица, Глумац—Леваков Богдана, Костић Мојсе, Ланчушки Ђурица, Марковић Славица, Миловановић мр Бранислав, Молнар Вилмош, Петров Стеван, Родић Марија, Сова Рудолф—Руди, Танкосић Богдан, Тољевић Добросав, Велез Шандор, Веселиновић Иван, Вишекруна Миладин, Вјештица Борислав, Вукбратов—Свркова др Косовка.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН—АЈГА ГЛИГОРИЈЕВИЋ:

Отварам претрес о извештају Верификационе комисије.

Да ли се ко јавља за реч? /Нико/

Стављам на гласање извештај Верификационе комисије.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Има ли ко против? /Нема/

Да ли се ко уздржава од гласања. /Нико/
Констатујем да је извештај једногласно усвојен.

Објављујем да је Веће усвојило Извештај Верификационе комисије у целини и на тај начин извршило верификацију мандата свих делегата изабраних у Савезно веће Скупштине СФРЈ априла 1986. године.

Честитам свим делегатима на избору у ово Веће и желим им успешан рад у остваривању њихових Уставом утврђених права и обавеза и извршавању задатака и послова који стоје пред Савезним већем. /Аплауз/

Прелазимо на *другу* тачку дневног реда:

Избор председника и чланова Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања

Предлог за избор председника и чланова ове Комисије припремљен је у сарадњи с комисијама скупштина република и скупштина аутономних покрајина за избор и именовања.

Савезна конференција Социјалистичког савеза радног народа Југославије, сагласно одредбама Пословника Скупштине СФРЈ, делегирала је шест чланова у ову Комисију.

На основу члана 14. Пословника о заједничком раду Већа Скупштине СФРЈ предлажемо:

1. Да се за председника Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања изабере делегат у Савезном већу Илијаз Куртеши.

2. Да се за чланове Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања изаберу: Станко Томић, Ђорђе Пеклић, Бећир Бумбур, Обрен Станишић, Бранко Скок, Фрањо Циприш, Ефимија Којкова, Тахир Кадриу, Душан Бенчић, Тоне Ференц, Александар Јовановић, Ђорђе Јанковић и Богдан Танкосић, делегати у Савезном већу и Већу република и покрајина Скупштине СФРЈ.

3. Савезна конференција Социјалистичког савеза радног народа Југославије делегирала је, на основу члана 115. става 2. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, за чланове ове Комисије: Јована Дејановића, Рефки Даути, Војислава Поповића, Бранислава Лазића.

Отварам претрес о предлогу за избор чланова Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Ко жели реч? /Нико/

Стављам на гласање предлог за избор Комисије за избор и именовања.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог за избор Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања у предложеном саставу.

Да би Комисија за избор и именовања могла да припреми и поднесе Већу предлоге за избор председника Већа, потпредседника Већа, председника и чланове радних тела Већа, као и за именовање секретара, прекидам седницу Већа и обавештавам вас да ћемо наставити рад у 12 часова.

Такође, обавештавам чланове Комисије за избор и именовања да ова Комисија почиње рад одмах, у сали II.

Прекидам седницу.

(*Sednica je prekinuta u 10 sati i 55 minuta*)

POSLE PAUZE

(*Nastavak sednice u 12 sati i 13 minuta*)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ:

Настављамо рад.

Прелазимо на *трећу* тачку дневног реда:

Избор председника Савезног већа Скупштине СФРЈ

Подељен вам је предлог за избор председника Савезног већа који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Представник Комисије као предлагача је делегат Александар Јовановић.

Молим представника Комисије да узме реч у вези с предлогом Комисије.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, представник Комисије за избор и именовања:

Другарице и другови делегати, предлог за избор председника Савезног већа Скупштине СФРЈ, припремљен је на основу члана 305. става 1, а у вези с чланом 58, Пословника Савезног већа Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије који на основу редоследа, који је усвојила Комисија Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије за избор и именовања заступљености република и аутономних покрајина на функцијама потпредседника Скупштине СФРЈ и председника Већа Скупштине СФРЈ за период од 1982. до 1990. године. Предлог је припремљен у сарадњи с комисијама скупштина република и скупштина аутономних покрајина надлежних за кадровска питања.

С тим у вези, Комисија Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије за избор и именовања предлаже Савезном већу Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије да се за председника Савезног већа Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије за једногодишњи мандатни период изабере Милка Такева—Григоријевић, делегат у Савезном већу из Социјалистичке Републике Македоније.

Молим Веће да усвоји овај предлог.

/Аплауз/

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ:

Отварам претрес о предлогу за избор председника Већа.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Стављам на гласање предлог за избор председника Већа.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко против? /Нема/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Милка Такева—Григоријевић једногласно изабрана за председника Већа.

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања и да је за председника Већа изабрана Милка Такева—Григоријевић, делегат у Савезном већу из Социјалистичке Републике Македоније.* /Буран Аплауз/

Према члану 59. Пословника Савезног већа, председник Већа пре ступања на дужност даје пред Већем свечану изјаву. Стога молим другарицу Милку Такеву—Григоријевић да пред Већем прочита и потпише текст свечане изјаве.

МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ /СР Македонија/:

Изјавујам дека својата должност ќе ја вршам одговорно и совесно и дека ќе се придржувам кон Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и сојузните закони; дека ќе се борам за заштита на сувереноста, независноста и интегритетот на земјата и за остварување на власта на работничката класа и на сите работни луѓе дека ќе се залагам за остварување на братството и единството и за рамноправност на народите и народностите за разбиток на социјалистичкото самоуправно општество и за остварување на заедничките интереси на работните луѓе и граѓаните, народите и народностите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

/Потпишује изјаву и аплауз/

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ:

Честитам другарици Милки Такеви—Григоријевић на избору за председника Савезног већа. Желим јој много успеха у раду на овој одговорној функцији, и позивам је да узме реч.

МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ /СР Македонија/:

Друже председавајући, другарице и другови делегати, дозволите ми да вам најсрдачније

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine.

захвалим на iskazanom поверењу које сте ми указали изабравши ме за председника Савезног већа Скупштине СФРЈ прве године мандата овог сазива. Поверену дужност прихватам и као велику обавезу, коју ћу настојати да обавим одговорно и савесно уз вашу помоћ и ваше ангажовање.

У току изборних активности, сумирани су резултати наших искустава и анализирани проблеми нашег развоја. Савезно веће досадашњег сазива закључило је свој рад посветивши посебну пажњу анализи искустава која су се у нашем систему у вези са суштинским питањима нашег развоја и система стицала. Утврђен је програм рада Савезног већа за ову годину. Све то омогућава новом сазиву да у континуитету продужи рад.

Преузимајући данас одговорност за остваривање уставног положаја и за деловање Савезног већа као органа друштвеног самоуправљања и највећег органа власти у оквиру права и дужности Федерације, наш делегатски сазив преузима позитивна искуства из рада досадашњег сазива и обавезу да ће се та пракса продужити и даље унапређивати. То можемо остварити само колективним радом, свеукупном повезаношћу, заједничким деловањем и осећајем заједничке одговорности за све оно што овај мандат и наш будући развој буду тражили од нас.

Заједнички задатак делегата четвртог сазива је да и даље развијамо делегатску Скупштину као место за демократско договарање и самоуправно усаглашавање посебних и заједничких интереса и активности на принципима узајамности, солидарности и одговорности који чине основу за остваривање и даље јачање кохезионости југословенске социјалистичке самоуправне заједнице за коју постоје сви услови.

Залагање за даљи развој, за социјалистичко самоуправљање, братство и јединство, равноправност народа и народности као и за политику несврставања која је основни принцип нашег развоја /ови принципи су дошли до изражаја и у припреми Резолуције Тринаестог конгреса Савеза комуниста Југославије што није само висока част за Југославију у целини већ још већа одговорност/, јер је реч о делегатској Скупштини која у овом моменту тражи мобилизацију свих

материјалних и људских потенцијала за брже решавање основних задатака нашег друштва.

У нашем делегатском мандату бићемо суочени са сложеним задацима на плану остваривања опредељења Дугорочног програма економске стабилизације: обезбеђивањем услова за стално самоуправно доходовно повезивање удруженог рада на јединственом југословенском тржишту, дограђивањем политичког система социјалистичког самоуправљања; ефикаснијим и доследнијим извршавањем закона и договора и јачањем законитости у раду. При свему томе, мораћемо доносити таква решења која ће примену закона и систем у целини учинити што ефикаснијим.

Борба за остваривање тих и других задатака и циљева политике економске и друштвене стабилизације може бити успешна само ако је јединствено и успешно водимо, на основама даљег јачања самоуправљања и ако би она постала саставни део одлучивања свих радних људи, њихових самоуправних органа и целокупног делегатског система. С тим у вези, Савезно веће би требало да у наредном периоду посвети већу пажњу методу рада а посебно оним облицима и садржајима рада Већа и радних тела којима се њихов рад шире отвара према делегатској бази, организованим социјалистичким снагама и науци.

Исто тако, требало би наставити с праксом која се односи на стварање услова за успешан рад Савезног извршног већа и савезних органа управе, као и на развијање непосредне контроле делегатске скупштине над њиховим радом, спровођењем утврђене политике као и извршавањем савезних закона и осталих обавеза према Скупштини СФРЈ. Ово и због тога што рад делегатске Скупштине, па и рад нашег Већа у овом сазиву радни људи неће ценити на основу броја нових закона, већ на основу способности и јединствености да се до краја искористе огромне резерве садржане у самом нашем систему и да се правилно усмери коришћење друштвених улагања, као и дубока вера радних људи у социјалистичко самоуправљање. Успех тих акција зависиће умноме од тога у којој ћемо мери бити способни да искористимо иницијативу радних људи јер у пракси брзо мењамо односе и тражимо одговоре на

питања: зашто се доследно не спроводи Дугорочни програм економске стабилизације и системски закони; зашто продуктивност рада стагнира већ дужи временски период, зашто се шири незаинтересованост за деловање, који су основни разлози раста незапослености, фактичког развоја и других неповољних кретања. Појаве које нас вуку назад морамо организовано и брзо одстранити, улажући у то, као делегати, све своје знање и способности, свакако уз помоћ свих свесних социјалистичких снага. То је наша одговорност не само према југословенској заједници, већ и према социјализму, као светском процесу.

У име тих опредељења, нека нам је сретан, у већ оствареном континуитету, наш почетак рада, уз увек актуелну Титову мисао „С речи на дела”. */Аплауз/*

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЛОБОДАН—АЛГА ГЛИГОРИЈЕВИЋ:

Молим другарицу Милку Такеву—Григоријевић да преузме дужност председника овог Већа и даље води ову седницу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Другарице и другови делегати, дозволите да сада наставимо с радом претресањем осталих питања према усвојеном дневном реду.

Прелазимо на *четврту* тачку дневног реда:

Избор потпредседника Савезног већа Скупштине СФРЈ

Делегатима је подељен предлог за избор потпредседника Савезног већа, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим представника Комисије да прочита овај предлог.

Има реч друг Александар Јовановић.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, представник Комисије за избор и именовања:

Другарице и другови делегати, Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања, на седници одржаној 15. маја 1986. године, закључила је да на основу члана 312, а у вези с чланом 58. Пословника Савезног већа Скупштине СФРЈ, предложи Савезном већу Скупштине СФРЈ да за потпредседника Савезног већа Скупштине СФРЈ с једногодишњим мандатом изабере Вилмоша Молнара, делегата из САП Војводине у Савезном већу.

Овај предлог је припремљен у сарадњи с комисијама скупштина република и скупштина аутономних покрајина надлежним за кадровска питања.

Молим Веће да усвоји овај предлог.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Александру Јовановићу на поднесеном предлогу.

Отварам претрес у вези с предлогом Комисије.

Да ли ко од делегата тражи реч? */Нико/*

Стављам на гласање предлог за избор потпредседника Савезног већа.

Ко је за, молим да дигне руку? */Сви/*

Има ли ко *против*? */Нико/*

Да ли се ко *уздржава* од гласања? */Нико/*

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања и да је за потпредседника Савезног већа изабран делегат у Савезном већу, инг. Вилмош Молнар.* */Аплауз/*

Честитам другу Вилмошу Молнару на избору и молим да, сагласно члану 59. Пословника Савезног већа, пред Већем да свечану изјаву.

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 28 од 17. маја 1986. године.

ВИЛМОШ МОЛНАР /САП Војбогина/:

„Kijelentem, hogy tisztségemet felelősséggel és lelkiismeretesen látom el és megtartom a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság alkotmányát és a szövetségi törvényeket, küzdeni fogok az ország szuverenitásáért, függetlenségének és területi épségének védelméért, valamint a munkásosztály és minden dolgozó hatalmának megvalósításáért, küzdeni fogok a nemzetek és nemzetiségek testvérségének, egységének és egyenjogúságának megvalósításáért, a szocialista öngazgatású társadalom fejlődéséért és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság dolgozói és polgárai nemzetei és nemzetiségei közös érdekeinek megvalósításáért. /Аплауз/

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Молим новоизабраног потпредседника Већа, друга Вилмоша Молнара да заузме место за председничким столом.

Прелазимо на пету тачку дневног реда:

Избор председника и чланова радних тела Већа

Делегатима је подељен предлог за избор председника и чланова радних тела Савезног већа, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим представника Комисије да прочита поднети предлог.

Има реч делегат Александар Јовановић.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, представник Комисије за избор и именовања:

Другарице и другови делегати, Предлог за избор председника и чланова радних тела Савезног већа припремљен је сагласно члановима 86. и 98. Пословника Савезног већа, у којима је одређено који одбори и Комисије постоје у Савезном већу.

Приликом припремања предлога за избор председника радних тела водило се рачуна о равноправној заступљености република и одговарајућој заступљености аутономних покрајина на овим функцијама.

Ово начело је било могуће остварити у оквиру укупног броја председника радних тела у Скупштини СФРЈ, као и у оквиру председника сталних комисија и председника радних тела Савезног већа и Већа република и покрајина, укључујући у овај број и потпредседнике већа.

Ови предлози припремљени су сагласно одредбама Пословника Скупштине СФРЈ о двогодишњем трајању мандата председника радних тела и у сарадњи с комисијама скупштина република и скупштина аутономних покрајина надлежних за кадровска питања, тако да поднети предлози представљају усаглашене ставове ових тела.

У складу с чланом 64. Пословника Савезног већа, приликом припремања предлога за избор чланова радних тела Савезног већа вођено је рачуна о равноправној заступљености и делегата из сваке републике и аутономне покрајине у саставу радних тела Већа.

С тим у вези, а зависно од делокрута рада појединих тела, предлаже се избор по три делегата из републике и по два делегата из аутономних покрајина у одборе за друштвено-економске односе, за унутрашњу политику, за спољну политику, за народну одбрану и за рад, здравље и социјалну политику. У Одбору за буџет Федерације, у Одбору за правосуђе и у Одбору за питања бораца и војних инвалида предлажу се по два делегата из сваке републике и по један делегат из сваке аутономне покрајине. У Законодавно-правну комисију, Мандатно-имунитетску комисију и Комисију за контролу Службе државне безбедности предлаже се избор по једног делегата из сваке републике и аутономне покрајине. У овај број се укључују и председници тих тела.

Приликом припремања предлога за избор делегата радних тела, водило се рачуна да се усагласи интерес република и аутономних покрајина за равномеран распоред у свим скупштинским телима.

Обзиром на краatak временски период од избора делегата до подношења овог предлога, могуће је претпоставити да у појединим случајевима нису нађена коначна решења, те се стога, већ на наредним седницама Већа, могу предложити одговарајуће измене.

Имајући у виду ове ставове, Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања подноси следећи предлог о избору председника и чланова радних тела Савезног већа:

1. За председника Одбора за друштвено-економске односе предлаже се др Радивој Тепшић, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за друштвено-економске односе предлажу се: Петар Бендевски, Момчило Букилић, Мирко Димитријевић, др Слободан Глигоријевић, Богдана Глумац—Леваков, Бранко Грк, Реџеп Хамити, Жарко Коленда, Јоже Маролт, Родољуб Мицић, Бранко Младеновски, Вилмош Молнар, Нескет Зхуби, Љупчо Пивков, Јанко Почуча, Данијел Пучеко, Вјера Радовић, Бранко Скок, Станко Томић, Иван Витежник и Ратко Вукчевић, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко жели реч поводом овог предлога?
Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор председника и чланова Одбора за друштвено-економске односе.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ /СР Србија/:

1. За председника Одбора за друштвено-политичке односе предложе се Десимир Јовановић, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за друштвено-политичке односе предлажу се Риза Алај, Тодра Арсенијевска, Нада Чујић, Шандор Добо, Богосав

Ђукић, Петер Хеџет, Мујо Хошо, Исмет Калезић, Јован Кандић, Анте Крстуловић, Весна Мариновић, Зарија Мартиновић, Стјепан Новаковић, Стеван Петров, Иван Пеђивц, Шиме Погорић, Хисен Рамадани, Јанез Сашек, Радивоје Шћекић, др Миодраг Трифуновић и Божидар Жан, делегат у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања за председника и чланове Одбора за друштвено-политичке односе.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ /СР Србија/:

1. За председника Одбора за унутрашњу политику предлаже се Божидар Ковач, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за унутрашњу политику предлажу се Јусуф Алагић, Рамо Алихајдари, Ајсел Бариева, Анте Бенети, Славко Булатовић, Лука Ђаконовић, Петер Хеџет, Шериф Худити, Александар Јовановић, Вучина Јовановић, Гојмир Комар, Фрањо Костелац, Бранко Костић, Мојсе Костић, Борислав Крајина, Саве Крстески, Омер Курпејовић, Никша Луњевић, Марија Родић, Владимир Саздов и Петар Шкорић, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања за избор председника и чланова Одбора за унутрашњу политику.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за спољну политику предлажу се: Витомир Болковић, Анте Будимир, Марта Деисингер, Ибрахим Хацић, мр Хусеин Хоџић, мр Иван Иванов, Јусуф Келменџи, Зоран Кијац, Мојсе Костић, Драган Маловић, Гиацинтро Мусизза, Љиљана Николић, Јанко Почуча, Драги Ракчевић, Сулејман Редепагић, Силвано Сау, Александар Симовић, Рудолф—Руди Сова, Јоже Шушмељ, Живко Василевски и Азем Злуфићари, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези са овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за спољну политику.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за народну одбрану предлаже се Богдан Танкосић, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за народну одбрану предлажу се: Матеја Амфелковић, Иво Дивић, Васо Ђукановић, Вилко Јелен, Милан Коцевски,

Јосип Кошчец, Емил Коштомал, Радован Лозановић, Сефедин Љуши, мр Селимир Манојловић, Ратко Милићевић, Драгослав Памтелић, Шиме Погорић, Викторија Поточњак, Добраш Пашчевић, Чедомир Ратковић, Климент Шибакоски, Иван Веселиновић, Емина Заимовић, Антон Зрнић и Методи Зврцинов, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези са овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за народну одбрану.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за буџет Федерације предлаже се, Бурхан Адеми, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за буџет Федерације предлажу се: Франц Амброж, Натан Бернот, Бранко Блажевић, Радоња Бојовић, Верица Дудић, Ивка Ивковић, Никола Јованоски, Зарија Мартиновић, др Ејуб Муџезиновић, Љиљана Николић, Велимир Шљиванчанин, Бранислава Тривић и Нескет Зкуби, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези са овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за буџет Федерације.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за правосуђе предлаже се Борислав Карјина, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за правосуђе предлажу се: Јусуф Алагић, Александар Јовановић, Гојмир Комар, Мојсе Костић, Мато Крстовић, Благој Митров, Стјепан Новаковић, др Куртеш Салић, Злате Шулески, Лазо Тесла, др Миодраг Трифуновић, Владимир Врбица и Здравко Забуквец, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за правосуђе.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за рад, здравље и социјалну политику предлаже се Јанез Керн, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за рад, здравље и социјалну политику предлажу се: Милевка Анђелковић, Жита Азенић, др Драгица Бистровић, Дидаре Дукаћини—Ђорђевић, Златко Грабар, Милка Такева—Григоријевић, Драгољуб Јакић, др Јовица Јовановски, Есад Карабашић, др Ми-

рјана Шарановић—Куљић, Драгомир Магделинић, Славица Марковић, Љубица Микша, др Ејуб Мујезиновић, Викторија Поточњак, др Биљана Росић, Богдан Шундерић, Миомир Вукадиновић, Косовка Вукобрат—Свркота и Тихомир Живковић, делегати у Савезном већу /у материјалу је написано да је изабран и Злате Шулески али уместо њега, другови су предложили друга Душка Георгиевског/.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за рад, здравље и социјалну политику.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Одбора за питања бораца и војних инвалида предлаже се Бранко Костић, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Одбора за питања бораца и војних инвалида предлажу се: Рада Бајац, Мирко Бајагић, Радоња Бојовић, Сами Ћерими, Златко Грабар, Леополд Грошељ, Зија Касмелар, Џирил Корошец, Јосип Кошчец, Наум Наумовски, Менсура Окановић, Бојан Селић и Мирка Треновска, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је за, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Одбора за питања бораца и војних инвалида.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Мандатно-имунитетске комисије предлаже се Ефимија Којокова, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Мандатно-имунитетске комисије предлажу се: Жарко Баутовић, Јоже Мешл, Хидајета Обрхашкић, Илија Шћекић, Петар Тасев, Добрисав Тољевић и Али Зенули, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је *за*, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Мандатно-имунитетске комисије.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Законодавно-правне комисије предлаже се Петар Старчевић, делегат у Савезном већу;

2. За чланове Законодавно-правне комисије предлажу се: Петар Бендевски, Бранко Костић, Борислав Крајина, Јанез Лукач, Мусљи Жуши, Љубиша Савић и Рудолф—Руди Сова, делегати у Савезном већу.

3. За члана Законодавно-правне комисије, из реда научних и стручних радника предлаже се др Иван Кристан.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је *за*, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања у вези с избором председника и чланова Законодавно-правне комисије.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

1. За председника Комисије за контролу Службе државне безбедности предложен је Живо Васиљевски, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Комисије за контролу Службе државне безбедности предложени су: Јусуф Алагић, Никола Басарић, Омер Курпејовић, Илијаз Куртеши, Петар Старчевић, Богдан Шундерић и Јоже Шушмељ, делегати у Савезном већу.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с овим предлогом? /Нико/

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

Извињавам се, имам једну напомену: Комисија за избор и именовања Сабора СР Хрватске, накнадно ће предложити једног члана Законодавно-правне комисије, из реда научних и стручних радника.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Стављам на гласање овај предлог.

Ко је *за*, молим да дигне руку.

Има ли ко *против*? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова Комисије за контролу Службе државне безбедности.

Прелазимо на шесту тачку дневног реда:

Именовање секретара Савезног већа Скупштине СФРЈ

Делегатима је подељен предлог о именовању секретара Савезног већа, који је подмела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим председника Комисије да прочита поднети предлог.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, председник Комисије за избор и именовања:

Другарице и другови делегати, на основу члана 61. Пословника Савезног већа Скупштине СФРЈ, Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања, на седници одржаној 15. маја 1986. године, закључила је да Савезном већу Скупштине СФРЈ поднесе предлог да се за секретара Савезног већа Скупштине СФРЈ именује Александар Вујин, досадашњи секретар Савезног већа Скупштине СФРЈ.

У предлогу који вам је подељен пре седнице дати су основни биографски подаци предложеног кандидата.

Молим Веће да усвоји овај предлог.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч о овом предлогу? /Нико/

Стављам на гласање предлог о именовању секретара Савезног већа.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања и да је за секретара Савезног већа именован Александар Вујин.*

Честитам другу Вујину на именовању за секретара Савезног већа и молим да заузме место за председничким столом. /Аплауз/

Другарице и другови делегати, у складу с чланом 371. Пословника Савезног већа, а у договору с председником Већа република и покрајина Скупштине СФРЈ, предлагам:

прво, да заједно са Већем република и покрајина Скупштине СФРЈ у наставку рада размотримо предлоге наведене под тачкама од 7. до 11. дневног реда данашње седнице, с обзиром да је реч о питањима из равноправног делокрута оба већа и да одређени функционери, након избора, пред већима треба да дају свечане изјаве;

друго, да 16. маја, такође заједно с Већем република и покрајина размотримо предлоге од тачке 12. до тачке 20. усвојеног дневног реда.

Да ли се слажете с овим предлозима?

/Слажу се/

Пошто смо се сагласили с овим предлозима, обавештавам вас да ћемо наставити рад заједно с Већем република и покрајина у овој сали у 13 часова.

Такође вас обавештавам да ћемо сутра наставити рад, заједно с Већем република и покрајина, у 10 часова.

Обавештавам Веће да је делегат Богдан Тодоровски из СР Македоније, поднео оставку на функцију делегата Савезног већа Скупштине СФРЈ, и због тога што је изабран за члана Извршног већа Собрања СР Македоније.

Према члану 51. Пословника Савезног већа Скупштине СФРЈ, Веће је обавештено о овој оставци.

(Седница је прекинута у 12 сати и 50 минута)

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”,
бр. 28 од 17. маја 1986.

SEDNICA SAVEZNOG VEĆA
ZAJEDNO SA DELEGATIMA U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA SKUPŠTINE SFRJ

(održana 15. maja 1986. godine, početak u 13,08 sati)

PRESEDAVA
PRESEDNIK SAVEZNOG VEĆA MILKA TAKEVA—GRIGORIJEVIĆ

МИЛКА TAKEVA — ГРИГОРИЈЕВИЋ
/CP Македонија/:

Другарице и другови делегати, у складу са својим пословницима, већа Скупштине СФРЈ су одлучила да данас заједно обаве претрес о одређеним питањима из утврђеног дневног реда својих седница већа и то:

Прво, избор председника Скупштине СФРЈ;

Друго, избор потпредседника Скупштине СФРЈ;

Треће, избор председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ;

Четврто, именовање генералног секретара Скупштине СФРЈ;

Пето, именовање заменика генералног секретара Скупштине СФРЈ.

Обавештавам вас да овој седници Савезног већа и Већа република и покрајина присуствују: председник Председништва СФРЈ Радован Влајковић, чланови Председништва СФРЈ — Стане Доланц и Веселин Турановић, председник Председништва ЦК СКЈ Видоје Жарковић, чланови Председништва ЦК СКЈ Хамдија Поздерац, Митја Рибичић и Никола Стојановић, секретар Председништва СФРЈ Димче Беловски, делегација чланова Савета Федерације, председник Савезне конференције ССРНЈ друг Александар Грличков, председник Председништва Већа Савеза синдиката Југославије, друг Лазар Ђорђевић, председник Уставног суда Југославије, Јосип Трајковић.

Посебно хоћу да поздравим другарицу Милку Планинц, председницу Савезног извршног већа.

Желим да поздравим и председника Председништва Савеза социјалистичке омладине Југославије, Силвију Жутић—Ријавец. */Аплауз/*

Поздрављам све присутне другове.

Прелазимо на седму тачку дневног реда:

Избор председника Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије

Делегатима је подељен предлог за избор председника Скупштине СФРЈ који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Представник Комисије је делегат Станко Томић.

Молим представника Комисије за избор и именовања да образложи поднети предлог.

Има реч друг Станко Томић.

STANKO TOMIĆ, *predstavnik Komisije za izbor i imenovanja:*

Другарице и другови делегати, част ми је да, у складу са одредбама члана 6. Пословника о заједничком раду Скупштине СФРЈ, а на основу тачке 1. амандмана 3. на Устав Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, као изјављивач Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања предložим друга Ивана Врандечића, делегата у

Vijeću republika i pokrajina iz Socijalističke Republike Hrvatske, za predsjednika Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije s jednogodišnjim mandatom. *(Aplauz)*

Ovaj prijedlog naše Komisije pripremljen je, saglasno redosljedu zastupljenosti republika i autonomnih pokrajina na najvišim funkcijama u Skupštini od 1982. do 1990. godine, koji je utvrdio Koordinacioni odbor Predsjedništva Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije za ostvarivanje kadrovske politike u organima i organizacijama Federacije.

Utvrđeno je, prema ovom redosljedu, da kandidata za funkciju predsjednika Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u 1986. i 1987. goini, predlaže Socijalistička Republika Hrvatska.

Želim takođe da naglasim da je ovaj prijedlog zajednički dogovor republika i autonomnih pokrajina utvrđen na sjednici Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja koja je danas održana.

Prilikom utvrđivanja prijedloga da se drug Ivan Vrandečić, izabere za predsjednika Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Komisija za izbor i imenovanja imala je u vidu da je on već niz godina istaknuti društveno-politički radnik u organima Saveza komunista i Socijalističkog Saveza radnog naroda, zastupnik u Saboru Socijalističke Republike Hrvatske, delegat u ovoj Skupštini prošlog saziva.

Drug Ivo Vrandečić, posjeduje dugogodišnje iskustvo u samoupravnom organizovanju i poslovanju organizacija udruženog rada u kojima je do sada djelovao i stajao im na čelu. Kao član brojnih tijela, asocijacija udruženog rada, stekao je bogato političko iskustvo, temeljito znanje u vezi s našom ekonomskom politikom i problemom udruženog rada. Neposredni je učesnik u razvoju samoupravnih društveno-ekonomskih odnosa i političkog sistema socijalističkog samoupravljanja kao rukovodilac organizacija udruženog rada i delegat u Saboru Socijalističke Republike Hrvatske i Skupštini Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u prošlom sazivu.

Kao društveno-politički radnik, drug Vrandečić se svojim djelovanjem istakao kao dosljedan i beskompromisan borac za dalji razvoj socija-

lističkog samoupravljanja, dosljedno ostvarivanje Titovih ideja bratstva i jedinstva, kao i za učvršćivanje zajedništva i skladni napredak svih naroda i narodnosti u socijalističkoj samoupravnoj Jugoslaviji.

Imajući u vidu cjelokupnu djelatnost i bogato iskustvo druga Vrandečića, smatram da je i vaše mišljenje da će on, kao predsjednik Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, dati puni doprinos u rješavanju složenih problema daljeg razvoja našeg društva i ekonomskog sistema i prevladavanju sadašnjih teškoća u našem razvoju.

Molim vas da prihvatite prijedlog Komisije da se drug Ivo Vrandečić izabere za predsjednika Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. *(Aplauz)*

ПРЕДСЕДАВАЈУЋА МИЛКА TAKEBA-ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Отварам претрес у вези с избором председника Скупштине СФРЈ.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Пристапамо гласању.

Према Пословнику о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ гласање за избор председника Скупштине СФРЈ је, по правилу, јавно. Није било предлога да се гласање обави тајно. Тако се избор председника Скупштине СФРЈ врши јавно.

Стављам на гласање предлог за избор председника Скупштине СФРЈ.

Молим, прво, делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сбу/*

Ко је против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог да се за председника Скупштине СФРЈ изабере друг Иво Врандечић.

Молим сада делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сбу/*

Ко је против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог да се за председника Скупштине СФРЈ изабере друг Иво Врандечић.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ изабрала за председника Скупштине СФРЈ друга Иву Врандечића, делегата у Већу република и покрајина Скупштине СФРЈ.*

Према члану 77. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, председник Скупштине СФРЈ, пре ступања на дужност, даје свечану изјаву.

Молим друга Иву Врандечића, новоизабраног председника Скупштине СФРЈ, да да свечану изјаву. */Аплауз/*

IVO VRANDEČIĆ, predsednik Skupštine SFRJ:

*Izjavljujem da ću svoju dužnost obavljati odgovorno i savjesno i da ću se pridržavati Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i saveznih zakona, da ću se boriti za zaštitu suverenosti, nezavisnosti i integriteta zemlje i za ostvarivanje vlasti radničke klase i svih radnih ljudi, da ću se zalagati za ostvarivanje bratstva i jedinstva i za ravnopravnost naroda i narodnosti, za razvitak socijalističkog samoupravnog društva, te za ostvarivanje zajedničkih interesa radnih ljudi i građana, naroda i narodnosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. *(Aplauz)**

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА-ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Честитам другу Иви Врандечићу на његовом избору за председника Скупштине СФРЈ и желимо му пуно успеха у обављању послова на овој високој и одговорној дужности. */Аплауз/*

Молим друга Иву Врандечића, председника Скупштине СФРЈ, да, ако жели, узме реч.

IVO VRANDEČIĆ, predsednik Skupštine SFRJ:

Другарце председнице, другарце и другови делегати, док је друг Станко Томић, председник Комисије, читао ове податке и оно што би требало радити, питао сам се да ли ћу ја то моћи и шта нас очекује.

Дозволите ми да се најсрдачније захвалим на повјеренју које ми указујете избором на ову високу функцију у наредном једногодишњем мандату, у години у којој нас очекују велике обавезе и одговорности.

Избор на ову функцију, на којој себе нисам никада могао замислити, нити приželjkivати, јер је мој животни пут био у оквирима привреде, те ова функција представља за мене велику част, али и обавезу. Уложићу све своје снаге у то да оправдам ово велико повјеренје које сте ми указали.

Ситуација у којој се налази наше друштво и сложеност задатака који су пред нама, захтева од свих нас ванредне напоре, вјерујем да и у ваше име могу рећи да код свих нас постоји спремност да радом дамо свој допринос бржем одвијању процеса превладавања теškoћа у којима се налазимо и тиме оправдати очекивања наших радних ljudi и грађана, наше делегатске базе која нас је делегирала у ову Скупштину. Period у коме је djelovala Скупштина у прошлом сазиву био је изузетно сложен и тежак. Рад вијећа се одвијао у увјетима великих обавеза проишаћих из претјераног задуживања, веома оштрих противурјечности у развоју социјалистичких друштвених односа и производних снага, великих социјалистичких друштвених односа и производних снага, великих поремећаја у друштвеном reproduciranju, visokог раста инфлације и других проблема.

И поред тога, Скупштина СФРЈ заједно је са Савезним извршним вијећем и другим органима веома много допринијела, уз напоре cjelog друштва, да се налазе излази из таквог stanja и да се ефикасније рјешавају питања од којих зависи брзи и успјешнији друштвено-економски развој.

У великој су мјери обезбјеђене потребне претпоставке да нови сазив још успјешније настави да ostvarује те задатке.

Дозволите ми стога, да у име свих вас изразим пуно уважавање учинјеном доприносу и признане свим делегатима који су прошле четри го-

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, br. 28 од 17. маја 1986. године.

dine ispunili upornim radom i vrijednim rezultatima.

Posebno želim da naglasim da je Savezno izvršno vijeće, s drugaricom Milkom Planinc na čelu, u protekle četiri godine ulagalo velike napore da se pronađu rješenja za mnoga veoma složena pitanja. Zato i ovom prilikom želim da im izrazim zahvalnost. (*Aplauz*)

Težište naše aktivnosti u Skupštini biće na daljem razvoju društveno-ekonomskog i društveno-političkog sistema na samoupravnim osnovama, a naročito na ostvarivanju Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Zadaci na kojima će se Skupština angažirati u ovoj godini, sadržani su u programima rada skupštinskih Vijeća, a biće dopunjavani saglasno potrebama društvene prakse, a posebno zadacima koji će za Skupštinu SFRJ proizaći iz stavova i dokumenata koji će biti usvojeni na 13. kongresu Saveza komunista Jugoslavije.

Ostvarivanje Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije i daljeg razvoja socijalističkih samoupravnih odnosa na osnovama Ustava SFRJ i Zakona o udruženom radu, što znači i ostvarivanje širokog spektra zadataka, za koje su potrebne i promjene u razmišljanjima, idejnim polazištima i ponašanju ljudi uopće.

Za ostvarenje tih promjena potreban je angažman svih subjektivnih snaga društva, u čemu je uloga Skupštine SFRJ veoma značajna.

Ne nabrajajući sve ciljeve, niti zadatke putem kojih bi ih trebalo ostvariti, mislim da bismo mogli biti zadovoljni ako bismo među njima mogli ostvariti dalje bitnije pomake i to u sljedećem:

Prvo, u prestrukturiranju privrede u smjeru daljeg intenzivnog razvitka modernih proizvodnih snaga, zasnovanih na unaprijeđivanju osnovnog samoupravnog proizvodnog odnosa; na bržem razvoju i primjeni znanja, obrazovanja i tehnoloških inoviteta te i u djelovanju ekonomskih zakonitosti i tržišnih kriterija; snažnijim samoupravnim povezivanjem i integriranjem na jedinstvenom jugoslavenskom prostoru, te širim uključivanjem u međunarodnu podjelu rada.

Drugo, u otklanjanju uzroka zastoju i razvitku socijalističkog samoupravljanja i ovladavanju radničke klase rezultatima svog rada i cjelinom društvene reprodukcije, u ubrzanom jačanju

pojedinačne i zajedničke motiviranosti i odgovornosti za uspješno i racionalno poslovanje, te u razvijanju kulta rada kao osnovne pretpostavke našem razvitku i osnovnom razvitku koji će determinirati položaj svakog pojedinca u našem društvu.

Treće, u daljem jačanju jedinstva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na osnovama ravnopravnosti naroda i narodnosti i na osnovama socijalističkog samoupravljanja, te očuvanja i učvršćenja jedne od najvećih tekovina naše revolucije, bratstva i jedinstva naroda i narodnosti Jugoslavije.

Ističući posebno ova tri područja, nisam želio zanemariti potrebu ostvarenja brojnih drugih ciljeva i zadataka, koji stoje pred nama.

Ustavom i Poslovnice utvrđeni su odnosi i način našeg rada, ali od nas zavisi da li će i na koji način to biti ostvareno u praksi. Sporazumjevanje, dogovaranje i usaglašavanje stavova osnova je na kojoj treba dalje razvijati i izgrađivati odnose u našem radu.

Pri tome je neophodno međusobno povjerenje i poštovanje stavova i mišljenja svih subjekata u sagledavanju zajedničkih interesa društva u cjelini.

U zajednici kakva je naša, samo se tako može obezbjediti puna ravnopravnost svih naroda i narodnosti i ostvariti uloga republika i autonomnih pokrajina na ustavnim načelima.

Pri usaglašavanju dolaze do izražaja interesi raznih privrednih grana, djelatnosti, društvenih djelatnosti, pojedinih regionalnih interesa i pojedinačni interesi republika i autonomnih pokrajina. Nije svejedno na kojem će se nivou kvalitete postizati suglasnosti. Naši naponi moraju biti usmjereni na postizanje suglasnosti kada je riječ o takvim rješenjima koje će predstavljati optimalna rješenja za čitavo naše jugoslavensko područje za čitavu našu zajednicu. Kao što se zna, optimum cjeline, po pravilu, nije suma optimuma djelova te cjeline. U postizanju takvih optimalnih rješenja biće značajna uloga Saveznog izvršnog vijeća.

Potrebno je težiti donošenju realnih planova našega rada, koji će uzimati u obzir sve relevantne faktore za donošenje kvalitetnih odluka i ostaviti dovoljno vremena da bi se nacrti i prijedlozi kvalitetno radili u skupštinama republika i auto-

nomnih pokrajina, odnosno u odgovarajućim organima društveno-političkih organizacija.

Istovremeno, potrebno je uložiti napor da doneseni planovi rada budu i realizirani u utvrđenim rokovima, jer je jedino na taj način moguće ostvariti opseg predviđenih zadataka i osigurati koliko-toliko, stepen istovremenog djelovanja pojedinih propisa. To će zahtijevati od svih nas dodatne napore, a vjerovatno i pribjegavanje ne baš uvek popularnom donošenju privremenih mjera kada to situacija bude zahtijevala.

Za poboljšanje efikasnosti rada Skupštine, biti će potrebno uvoditi i suvremena tehnička sredstva, koja će omogućiti delegatima širu i bržu pristupačnost informacija i tako omogućiti podizanje kvalitete njihovog rada na viši nivo.

Na koncu, ne mislim da smo ovim izlaganjem utvrdili i iscrpeli dogovor u vezi s našim radom. Trebat će nam i imati ćemo prilike da se u procesu rada o tome detaljnije dogovaramo.

Svima vama, drugarice i drugovi delegati, želim puno uspjeha u radu koji nam predstoji. (Aplauz)

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛИКА ТАКЕВА-ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Прелазимо на *осму* тачку дневног реда:

Избор потпредседника Скупштине СФРЈ

Делегатима је подељен предлог за избор председника Скупштине СФРЈ, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим представника Комисије за избор и именовања да образложи поднети предлог.

Реч има делегат Станко Томић.

STANKO TOMIĆ, predstavnik Komisije za izbor i imenovanja:

Drugarice i drugovi delegati, dozvolite da u ime Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja, dam neka objašnjenja u vezi s pripremanjem prijedloga za izbor potpredsjednika Skupštine SFRJ. Saglasno odredbama stava 1. člana 309.

Ustava SFRJ da Skupština SFRJ ima jednog ili više potpredsjednika, u Poslovniku o zajedničkom radu vijeća Skupštine SFRJ i u odredbama člana 74, predviđeno je da vijeća Skupštine SFRJ o broju potpredsjednika Skupštine SFRJ odlučuju prije pristupanja izboru potpredsjednika Skupštine SFRJ.

Polazeći od toga da je osnovna funkcija potpredsjednika da zamjenjuje predsjednika Skupštine SFRJ u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti, a imajući u vidu da mandat potpredsjednika traje godinu dana, to se predlaže da Skupština SFRJ u ovom mandatnom periodu ima jednog potpredsjednika.

Ovaj prijedlog podnosi se saglasno tački 1. stav 1. Amandmana na Ustav SFRJ, kojim je određeno da se potpredsjednik Skupštine SFRJ bira na godinu dana, kao i u skladu s redoslijedom koji je usvojila Komisija za izbor i imenovanja o zastupljenosti republika i autonomnih porajina na funkcijama potpredsjednika Skupštine SFRJ i predsjednika vijeća Skupštine SFRJ za period od 1982. do 1990. godine.

Prijedlog je pripremljen u saradnji s komisijama skupština republika i skupština autonomnih pokrajina nadležnih za kadrovska pitanja.

Prilikom podnošenja ovog prijedloga, prihvaćen je stav koji je realizovan u pomenutom redoslijedu, prema kome sve republike i autonomne pokrajine ostvaruju na funkcijama predsjednika i potpredsjednika Skupštine SFRJ i dva predsjednika vijeća Skupštine SFRJ ravnopravnu zastupljenost u osmogodišnjem periodu na svakoj od ovih funkcija, a u toku svakog dvogodišnjeg perioda ova zastupljenost se ostvaruje u okviru četiri pomenute funkcije.

Prema ovome prijedlogu određeno je da potpredsjednik Skupštine SFRJ u 1986. i 1987. godini bude delegat SAP Kosovo.

Na osnovu toga, Komisija Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja zaključila je da Saveznom vijeću i Vijeću republika i pokrajina predloži da se za potpredsjednika Skupštine SFRJ s jednogodišnjim mandatom izabere Neđo Borković, delegat u Vijeću republika i pokrajina.

Moлим vijeća Skupštine SFRJ da usvoje ovaj prijedlog. (Aplauz)

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Отварам претрес у вези с предлогом.

Ко жели реч? */Нико/*

Према члану 74. став 2. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, већа Скупштине СФРЈ, пре приступања избору, одлучују о броју потпредседника Скупштине СФРЈ.

Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања предложила је већима да изаберу једног потпредседника Скупштине СФРЈ.

Да ли ко жели реч у вези с овим предлогом Комисије? */Нико/*

Приступамо изјашњавању о предлогу Комисије за избор и именовања да већа Скупштине СФРЈ изаберу једног потпредседника Скупштине СФРЈ.

Прво, молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сви/*

Ко је против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је Савезно вијеће усвојило предлог Комисије за избор и именовања да Скупштина СФРЈ има једног потпредседника.

Друго, молим делегате Већа република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку.

Да ли је ко против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог Комисије за избор и именовања да Скупштина СФРЈ има једног потпредседника.

Сада приступамо изјашњавању о предлогу Комисије за избор и именовање за избор потпредседника Скупштине СФРЈ.

Прво, молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сви/*

Има ли ко против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог Комисије за избор и именовања за избор потпредседника Скупштине СФРЈ.

Друго, молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку.

Има ли ко против? */Нико/*

Да ли се ко уздржава од гласања? */Нико/*

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог Комисије за избор и именовања за избор потпредседника Скупштине СФРЈ.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина изабрала за потпредседника Скупштине СФРЈ друга Неђу Борковића, делегата у Већу република и покрајина.*

Молим новоизабраног потпредседника Скупштине СФРЈ да пред већима да свечану изјаву.

НЕЂО БОРКОВИЋ /САП Косово/:

Изјављујем да ћу своју дужност вршити одговорно и савесно и да ћу се придржавати Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и савезних закона, да ћу се борити за заштиту суверености, независности и интегритета земље и за остваривање власти радничке класе и свих радних људи, да ћу се залагати за остваривање братства и јединства и за равноправност народа и народности, за разбитак социјалистичког самоуправног груштва и за остваривање заједничких интереса радних људи и грађана, народа и народности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. /Аплауз/

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Честитамо другу Неђи Борковићу на избору за потпредседника Скупштине СФРЈ и желимо му успеха у раду.

Прелазимо на *гебету* тачку дневног реда:

Избор председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ

* Објављено у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 28 од 17. маја 1986. године.

Делегатима је подељен предлог за избор председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ, које је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим известиоца Комисије да прочита поднети предлог.

Реч има делегат Ђорђе Јанковић.

ЂОРЂЕ ЈАНКОВИЋ, известилац Комисије за избор и именовања:

Другарице и другови делегати, предлог за избор председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ припремљен је сагласно члану 83, 84. и 110. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, којима је одређено, између осталог, да се председник и чланови комисија бирају из реда делегата у већима Скупштине СФРЈ, водећи рачуна о једнакој заступљености делегата из оба већа, као и да се у састав сваке комисије бира најмање по један делегат из сваке републике, односно аутономне покрајине.

Овим одредбама такође је одређено да у састав комисија могу делегирати своје представнике друштвено-политичке и друге организације, као и да чланови могу бити бирали из реда научних, стручних и јавних радника. Ове одредбе утврђују и да се председници комисија бирају из реда делегата на две године а чланови на четири године.

Приликом припремања предлога за избор председника заједничких радних тела и радних тела једног и другог већа водило се рачуна о равноправној заступљености република и одговарајућој заступљености аутономних покрајина на овим функцијама. Ово начело је било могуће остварити у оквиру укупног броја председника сталних комисија и председника радних тела Савезног већа и Већа република и покрајина, укључујући у овај број и потпредседнике већа. Ови предлози припремљени су сагласно члану 114. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, у сарадњи са одговарајућим телима скупштина република и скупштина аутономних покрајина.

У име Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, подносим следећи предлог за избор председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ:

I

1. За председника Комисије за уставна питања да се изабере друг Иво Врандечић, делегат у Већу република и покрајина;

2. За чланове Комисије за уставна питања из реда делегата да се изаберу:

— Јусуф Алагић, Милка Такева—Григоријевић, Јанко Пучник, др Куртеш Салиу, Рудолф—Руди Сова, др Мијат Шуковић, Лазо Тесла и др Миодраг Трифуновић, делегати у Савезном већу,

— Крста Аврамовић, Неђо Борковић, Јоже Глобачник, Ферхат Которић, Живан Марел, Душан Поповски и Војо Срзентић, делегати у Већу република и покрајина.

3. За чланове Комисије Скупштине СФРЈ за уставна питања из реда научних, стручних и јавних радника да се изаберу:

— Мојса Миљковић, дипломирани правник из Новог Сада, др Бранислав Ивановић, професор Правног факултета у Титограду, др Гапо Мијановић, професор Правног факултета у Сарајеву, др Сурја Пуповци и др Цирил Рибић.

II

1. За председника Административне Комисије Скупштине СФРЈ да се изабере Емин Добарчић, делегат у Већу република и покрајина.

2. За чланове Административне комисије изаберу:

— Реџеп Хамити, Зоран Кијац, Јанез Лукач, Велимир Шљиванчанин, Богдан Шундерић, Терезија Таради и Методи Зврцинов, делегати у Савезном већу;

— Иштван Бердал, Музафер Исмаил, Станко Куфтић, Винко Радишић, Јоже Синтич и Јанош Шредер, делегати у Већу република и покрајина.

III

1. За председника Комисије Скупштине СФРЈ за информисање да се изабере Шандор Добо, делегат у Савезном већу.

2. За чланове Комисије за информисање да се изаберу:

— Риза Алај, Ибрахим Хаџић и Јован Кандић, делегати у Савезном већу;

— Блеста Цазин, Јанез Дрновшек, Славица Вељаноска и Милибор Јовановић, делегати у Већу република и покрајина.

IV

1. За председника Комисије Скупштине СФРЈ за утврђивање истоветности текстова на језицима народа Југославије да се изабере Јусуф Алагић, делегат у Савезном већу;

2. За чланове Комисије за утврђивање истоветности текстова на језицима народа Југославије да се изаберу:

— У Секцију за српскохрватски језик:

— Биљана Стајић, делегат у Савезном већу;

Софија Машовић, делегат у Већу република и покрајина и др Бранислав Остојић, проф. Наставничког факултета у Никшићу;

— У Секцију за хрватски књижевни језик:

— Вјекослава Катавић, делегат у Савезном

већу и Драго Сушец, делегат у Већу република и покрајина.

— У Секцију за српскохрватски односно хрваткосрпски језик ијекавског изговора који је у службеној употреби у Социјалистичкој Републици Босни и Херцеговини:

— делегат Јусуф Алагић, делегат у Савезном већу, Максим Балорда, делегат у Већу република и покрајина др Милан Шипка, научни сарадник у Институту за међунационалне односе из Сарајева

— др Јосип Баотић, научни сарадник у Институту за књижевности из Сарајева;

— У Секцију за словеначки језик:

— Гојмир Комар, делегат у Савезном већу и Иван Зеленшек, делегат у Већу република и покрајина;

— У Секцију за македонски језик:

— Живко Василевски, делегат у Савезном већу и Златан Митев, делегат у Већу република и покрајина;

— У Секцију за албанске народности /албански језик/:

— Назми Рахмани, делегат у Савезном већу и Хурмет Чипа, делегат у Већу република и покрајина

јина — Исак Шема, професор Филозофског факултета — Исак Бајилица, проф. Филозофског факултета;

— у Секцију за језик за мађарске народности /мађарски језик/:

— Шандор Добо, делегат у Савезном већу и Андреја Пеић, делегат у Већу република и покрајина; — Ласло Варга, секретар СИЗ-а за информације Војводине; — Золтан Сергеј, дипл. правник у пензији из Новог Сада.

V

За председника Комисије Скупштине СФРЈ за представке и предлоге да се изабере Јоже Маролт, делегат у Савезном већу;

За чланове Комисије за представке и предлоге да се изаберу:

— Вукашин Булатовић, Ђурица Ланчушки и Хисен Рамадани, делегати у Савезном већу; — Абдулах Буњаку, Анђелко Крижичевић, Новак Родић и Божо Тадић, делегати у Већу република и покрајина.

VI

1. За председника Комисије за заштиту и унапређивање човекове средине да се изабере др Марјан Рожич, делегат у Савезном већу;

2. За чланове Комисије за заштиту и унапређивање човекове средине изаберу:

— Мирослав Беловић, Марија Херман, Жарко Коленда, Бахредин Османи, Климе Поповски, Радивоје Шчекић и Шандор Велез, делегати у Савезном већу; — Силва Бауман-Ченчић, Бранко Филиповић, Предраг Петровски, Ђенио Радић, Љиљана Станишић, Миодраг Вељковић, Сава Веселинов и Бранислав Жиган, делегати у Већу република и покрајина;

3. За чланове Комисије за заштиту и унапређивање човекове средине из реда научних, стручних и јавних радника да се изаберу:

— проф. др Аљајдин Абаз, Михаило Брајовић; — Михал Глухак изванредни члан Југословенске академије знаности и уметности и Звонимир Девиде.

VII

1. За председника Комисије за науку да се изабере др Слободан Глигоријевић, делегат у Савезном већу;

2. За чланове Комисије за нуку да се изабере:

— др Драгица Бистровић, др Јовица Јовановски, Мирко Масловар, мр Бранислав Миловановић, Душан Плестењак, Назми Рахмани и Емigna Заимовић, делегати у Савезном већу; — Ђеодмир Турановић, Иван Грубишић, Абаз Казази, др Александар Калмар, др Миран Мејак, Јелка Миљковић, др Синиша Спасов и мр Миленко Стаић, делегати у Већу република и покрајина;

3. За чланове Комисије за нуку, из реда научних и стручних радника да се изабере:

— др Влахов Бубица, научни сарадник у Економском институту у Сарајеву, др Штефица Бахтијаревић, др Антон Вратуша и академик проф. Тихомир Вуковић.

VIII

1. За председника Комисије за пољопривреду да се изабере Бранислава Тривић, делегат у Савезном већу;

2. За чланове Комисије за пољопривреду изабере:

— Жига Азенић, Станко Церјак, Кирил Илиевски, Драгољуб Јакић, Десимир Јовановић, мр Бранислав Миловановић и Милош Васић, делегати у Савезном већу; — Иштван Бердал, Абаз Казази, мр Стеван Кишпал, Франц Крижманчич, Златан Митев, Драшко Поповић, Милорад Станојевић и Сава Веселинов, делегати у Већу република и покрајина.

3. За чланове Комисије за пољопривреду из реда научних и стручних радника изабере:

— др Бранко Лазич декан Пољопривредног факултета у Новом Саду.

IX

1. За председника Комисије за праћење примене Пословника у Скупштини СФРЈ да се изабере: Павле Тасевски, делегат у Већу република и покрајина;

2. За чланове Комисије за праћење примене Пословника у Скупштини СФРЈ да се изабере:

— Анте Бенети, Риза Гаши и Борислав Крајина, делегати у Савезном већу; — Томислав Кнежевић, Франц Крижманчич, Миливој Попадић и Синан Сахити, делегати у Већу република и покрајина;

3. За чланове Комисије за праћење примене Пословника у Скупштини СФРЈ из реда научних и стручних радника да се изабере:

— др Омер Ибрахимагић, професор Факултета политичких наука у Сарајеву, Јакша Марковић, секретар Секретаријата за законодавство СР Црне Горе, магистар Франци Град, Драгољуб Вукашиновић, јавни правобранилац Војводине.

На основу члана 113. става 1. алинеје 2. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, а у вези с тачком 3. ставом 2. Одлуке о образовању, делокругу и саставу Комисије Скупштине СФРЈ за праћење и спровођење Закона о удруженом раду, Савезном већу и Већу република и покрајина подноси се предлог да се:

1. За председника Комисије за праћење и спровођење Закона о удруженом раду изабере Ђемиш Дуричић, делегат у Већу република и покрајина;

2. За чланове Комисије за праћење спровођења Закона о удруженом раду изабере:

— Бурхам Адени, Жеже Брезникар, Габријела Хрман, Јанез Керн, Антун Кустурин, Здравко Марић, Марко Мартиновић, Иван Модроња, Зухра Мунџић, Трајче Серафимоски, Момчило Шалетић, Борислав Вјештица, Али Зенуни и Антон Зрнић делегати у Савезном Већу; — Лука Брочило, Марко Матковић, Мартин Млинар, Суада Муминагић, Топлица Недељковић, Благоја Шилианоски, Јанош Шредер, делегати у Већу република и покрајина.

За чланове радних тела из реда научних, стручних и јавних радника, још неке комисије скупштина република и скупштина аутономних покрајина нису до сада дале своје предлоге, па ће то учинити накнадно.

Предложени су и чланови појединих заједничких радних тела већа Скупштина СФРЈ, које су делегирани одређени органи и организације:

Комисија за уставна питања — Привредна комора Југославије — Николу Филиповића, председника Председништва Привредне коморе Југославије;

Комисија за праћење спровођења Закона о удруженом раду — Централни комитет СКЈ — Угљешу Узелца, члана ЦК СКЈ и извршног секретара Председништва ЦК СКЈ; Привредна

комора Југославије — др Тонета Крашовца, члана Председништва Привредне коморе Југославије, СУБНОР — Мијушка Џибалића; Председништво Конференције Савеза социјалистичке омладине Југославије — Жарка Ракитчевића, стручнополитичког радника;

Комисија за заштиту и унапређење човекове средине — Привредна комора Југославије — Милана Комирића, самосталног саветника у Привредној комори Југославије; Стална конференција градова Југославије — Тарика Каравдића, генералног секретара Сталне конференције Југославије; Председништво Конференције Савеза социјалистичке омладине Југославије — Чешка Сандија, стручнополитичког радника;

Комисија за науку — Савез СИЗ-ова за науку Југославије — др Здравка Црнојевића, професора Пољопривредног факултета у Загребу и магистра Петра Кунца, члана Пословодног одбора словенацких жељезара; Привредна комора Југославије — др Михајла Ласицу, дипломираног инжењера сектора Координационог одбора за унапређење рада и пословања у Привредној комори Југославије; Заједница универзитета Југославије — др Петра Ђокића, редовног професора Технолошког факултета у Новом Саду и председника Комисије за научни рад Заједнице универзитета Југославије; Савет за научни рад у оружаним снагама Југославије — пуковника Милована Стоиљковића, доктора техничких наука;

Комисија за пољопривреду — Привредна комора Југославије — магистра Томета Кузмановског, секретара Општег удружења за пољопривреду и прехранбену индустрију; Задружни савез Југославије — инт. Сокоља Ниманија, члана Председништва и секретара Задружног савеза Југославије.

Обавештења постоје о члановима појединих заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ, које делегирају друштвено-политичке и друге друштвене организације. Поједине друштвено-политичке и друге друштвене организације у Федерацији делегираће накнадно своје чланове у одређена заједничка радна тела већа Скупштине СФРЈ.

Молим већа да усвоје овај предлог.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Отварам претрес у вези са поднетим предлогом.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању о овом предлогу.

Прво, молим делегате у Савезном већу, ко је за, да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања о избору председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог Комисије за избор и именовања о избору председника и чланова заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ изабрали председнике и чланове заједничких радних тела већа Скупштине СФРЈ у предложеном саставу.

Честитам друговима и желим им пуно успеха у раду. /Аплауз/

Прелазимо на десету тачку дневног реда:

Именовање генералног секретара Скупштине СФРЈ

Делегатима је подељен предлог за именовање генералног секретара Скупштине СФРЈ који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Молим представника Комисије Скупштине СФРЈ да прочита поднети предлог.

Реч има делегат Ђорђе Јанковић.

ЂОРЂЕ ЈАНКОВИЋ, *извештач Комисије за избор и именовања*:

Другарице и другови делегати, на основу члана 31. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања на седници одржаној 15. маја 1986. године, закључила је да Савезном већу и Већу Република и покрајина Скупштине СФРЈ поднесе предлог да се за генералног секретара Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије именује друг Љубомир Булатовић, досадашњи заменик генералног секретара Скупштине СФРЈ. Предлог вам је достављен пре почетка седнице у коме су дати и основни биографски подаци за предложеног кандидата.

Молим Већа да усвоје овај Предлог.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Ђорђу Јаковљевићу на поднетом предлогу. */Аплауз/*

Ко жели реч? */Нико/*

Приступамо изјашњавању о овом предлогу.

Прво молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сбу/*

Да ли је ко *против*? */Нико/*

Да ли се ко *уздржава* од гласања? */Нико/*

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања о именовању генералног секретара Скупштине СФРЈ.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сбу/*

Да ли је ко *против*? */Нико/*

Да ли се ко *уздржава* од гласања? */Нико/*

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања о именовању генералног секретара Скупштине СФРЈ.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина за генералног секретара Скупштине СФРЈ именовала друга Љубомира Булатовића.*

Честитамо другу Булатовићу на именовању за генералног секретара Скупштине СФРЈ и желимо му успех у раду. */Аплауз/*

Прелазимо на *једанаесту* тачку дневног реда:

Именовање заменика генералног секретара Скупштине СФРЈ

С обзиром да Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања није утврдила предлог за именовање заменика генералног секретара Скупштине СФРЈ, предлажем да ову тачку дневног реда одложимо за једну од наредних седница већа.

Питам делегате Савезног већа да ли прихватају овај предлог? */Прихватају/*

Питам делегате Већа република и покрајина да ли прихватају овај предлог? */Прихватају/*

Другарице и другови делегати прекидам ову седницу оба већа да би после паузе од 30 минута наставили рад заједно у истој сали, ради конституисања Југословенске групе Интерпарламентарне уније и Клуба делегата.

Молим новоизабране председнике радних тела оба већа и заједничких радних тела већа да у паузи одмах дођу у салон, соба бр. 4, у партеру.

Обавештавам вас такође да ћемо наставити рад оба већа сутра, 16. маја, у 10 сати, у овој сали, претресом осталих питања према утврђеном дневном реду.

Обавештавам чланове Комисије за избор и именовања да ће се седница Комисије одржати данас, у 18 сати, у сали II. Прекидам седницу и дајем паузу од 30 минута.

(Седница је прекинута у 13 сати и 55 минута)

* Одлука о именовању генералног секретара Скупштине СФРЈ објављена је у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 28 од 17. маја 1986. године.

NASTAVAK SEDNICE SAVEZNOG VEĆA ZAJEDNO S DELEGATIMA
U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA
(održana 16. maja 1986. godine, početak u 10 sati)

PREDSEDA
MILENKO BOJANIĆ, PREDSEDNIK VEĆA REPUBLIKA I POKRAJINA

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИЛЕНКО БОЈАНИЋ
/СР Србија/:

Другарице и другови делегати, подсећам вас да су већа на јучерашњој седници, у складу са својим пословницима, закључила да данас у наставку рада на седници која се одржава заједно, обаве претрес у вези са следећим питањима:

Прво, предлог за избор председника, потпредседника и чланова Савезног извршног већа и именовање савезног секретара и председника савезних комитета;

Друго, предлог за разрешење и именовање заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета;

Треће, предлог за именовање генералног директора Савезног завода за друштвено планирање;

Четврто, предлог за избор председника Уставног суда Југославије;

Пето, предлог за избор председника Савезног суда;

Шесто, предлог за именовање Савезног јавног тужиоца;

Седмо, предлог за разрешење и именовање гувернера Народне банке Југославије;

Осмо, предлог за избор судије Уставног суда Југославије;

Девето, предлог за разрешење генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије.

Обавештавам вас да овој седници Савезног већа и Већа република и покрајина Скупштине СФРЈ присуствују:

Синан Хасани, председник Председништва СФРЈ, Видоје Жарковић, председник Председништва ЦК СКЈ, Лазар Мојсов, потпредседник Председништва СФРЈ, Веселин Ђурановић, члан Председништва СФРЈ, Димче Беловски, секретар Председништва ЦК СКЈ, Петар Матић, члан Председништва ЦК СКЈ, Хамдија Поздерац, члан Председништва ЦК СКЈ, Никола Стојаковић, члан Председништва ЦК СКЈ, Милка Планић, председник Савезног извршног већа, Ненад Бућин, члан Председништва Савезне конференције Социјалистичког савеза радног народа Југославије, Лазар Ђорђевић, председник Председништва Већа Савеза синдиката Југославије, др Јосип Трајковић, председник Уставног суда Југославије, Александар Бакочевић, председник Скупштине града Београда.

Поздрављам све присутне. /Аплауз/

Прелазимо на *дванаесту* тачку дневног реда:

Предлог за избор председника, потпредседника и чланова Савезног извршног већа и о именовању савезних секретара и председника савезних комитета

Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије упутило је Скупштини СФРЈ следећи предлог, цитирам:

„Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на основу члана 315. тачка 1. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије утврдило је предлог да се за председника Савезног извршног већа, у наредном четворогодишњем периоду изабере Бранко Ми-

кулић, садашњи члан Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије добио је пуну подршку у претходном поступку предлагања кандидата за председника Савезног извршног већа, спроведеном у Социјалистичком савезу радног народа Југославије, по одредби тачке 1. став 1. амандмана V на Устав Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије доставља свој предлог Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на разматрање и усвајање." /Буран аплауз/

ПРЕДСЕДНИК
Рагобан Влајковић

Овај предлог достављен је свим делегатима оба већа Скупштине СФРЈ.

Бранко Микулић, као кандидат за председника Савезног извршног већа, упутио је већима Скупштине СФРЈ на даљи поступак предлог о избору чланова и потпредседника Савезног извршног већа и о именовању савезних секретара и председника савезних комитета. И овај предлог достављен је делегатима.

Делегатима је, у складу са ставом 2. члана 348. Устава СФРЈ, и одговарајућих одредби Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ и пословника оба већа Скупштине СФРЈ, подељено и мишљење Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, у вези с предлогом који је поднео друг Бранко Микулић, као кандидат за председника Савезног извршног већа.

Молим друга Микулића да узме реч и да образложи свој предлог

Има реч друг Бранко Микулић.

BRANKO MIKULIĆ (SR Bosna i Hercegovina):

Друже председниче, другариче и другови делегати, користим овом приликом да се захвалим на повјеренју, које ми је указало Председништво СФРЈ, предлажући ме за кандидата за председника Савезног извршног већа, затим, органима и

организацијама у републикама, покрајинама и Федерацији, који су подржали приједлог Председништва СФРЈ.

Посебно желим да се захвалим Савезном извршном већу, под председништвом другариче Милке Планинц, за напоре које су чланови, потпредседници СИВ-а и другарича Милка лично уложили у прошле четри године, за све што су урадили у веома слоženим условима.

Прије него што предлозим кандидате за чланове Савезног извршног већа, савезне секретаре и председнике савезних комитета, дозволите да изложим наше заједничке оцјене о актуелној економској, друштвеној, унутрашњој и спољнополитичкој ситуацији у којој се врши избор СИВ-а, као и наше погледе и опредјелjenja у главним правцима ангаžовања и мјерама које ће СИВ предузимати.

I

У Дугорочном програму економске стабилизације date су оцјене стања и утврђени узроци економске кризе у Југославији и правци njenog prevazilaženja. Usvajajući Program, složili smo se da je nužno reafirmisati rad i stvaralaštvo, ekonomske zakonitosti i тржне критеријуме у привређивању, прекинути праксу волонтистичког и субјективистичког начина одлучивања у политици репродукције и пословној политици, и одлучно отворити процес prevazilaženja озбиљних диспропорција у производњи и противурјечности у друштву. Programom smo se opredijelili за stvaranje ефикасног система привређивања, потпуно свјесни да само тако možemo izaći из економске кризе и створити услове за бржи и потпунји развој социјалистичког самоуправљања.

Као посебан separat Дугорочног програма donijet је Antiinflacioni program у коме су date оцјене о узrocima инфлације и утврђени правци активности, које је (као и све друге мјере из I фазе ostvarivanja Programa), trebalo ostvariti istovremeno и синхронизовано. Programom је јасно upozoreno да и pojedinačne и parcijalne мјере не могу dati ефекте и довести до промјена које је Program tražio. Па, ипак, убрзо се пришло спровођењу политике реалног курса и реалних каматних стопа, а изостале су измјене у систему проширене репродукције, прије свега, оне које се односе на: jačanje материјалног положаја привреде; ukidanje свих облика defici-

tarnog finansiranja finalne potrošnje; stvaranje uslova da ponašanje radnih ljudi u udruženom radu bude određeno „snagom ekonomske nužde i pri-nude”; finansijsku konsolidaciju privrede, kao i na jačanje efikasnosti privređivanja, smanjivanje troškova poslovanja i efikasniju društvenu kontrolu cijene.

U vrijeme donošenja Antiinflationog programa imali smo veoma teško stanje u spoljnoj likvidnosti zemlje. Najveći broj dužnika nije mogao da vraća dospjele obaveze, a strani povjerioci su vršili pritisak na SFRJ i Narodnu banku Jugoslavije radi naplate svojih potraživanja.

Da bi se teret spoljnih dugovao doveo u podnošljivije stanje, pristupilo se pregovaranju i sklapanju sporazuma s inostranim povjeriocima, a prije svega, s Međunarodnim monetarnim fondom, kao njihovim generalnim predstavnikom. Pored uvođenja ekonomskih kriterijuma u privredni život i realnog vrednovanja faktora proizvodnje, što je bio cilj i Stabilizacionog programa, zahtjevi Fonda usmjereni su ka brzom postizanju platno-bilansnih rezultata, u suštini restriktivnom ekonomskom politikom, a opredjeljenja Stabilizacionog programa bila su usmjerena razvojno i dugoročno.

Za neodgovarajuće rezultate u ostvarivanju Stabilizacionog programa, međutim, ne treba tražiti uzroke u zahtjevima Fonda, već prvenstveno u kašnjenju donošenja sistemskih zakona i mjera ekonomske politike, u neprincipijelnim kompromisima ugrađenih u dio sistemskih zakona, u odsustvu cjelovite, istovremeno i koordinirane aktivnosti svih društvenih faktora, posebno na izgrađivanju sistema motivacije i odgovornosti u radu, a naročito u donošenju poslovnih odluka, u spomenutom izmijenjenom redosljedu poteza i mnogobrojnim otporima ostvarivanju Stabilizacionog programa. Oni su se ogledali i ogledaju se u nastojanjima da se (ako ne poboljšaju), bar sačuvaju stečene pozicije, produži praksa trošenja više nego što se stvara i nastavi ponašanje mimo ekonomske logike.

II

Od 1982. godine, kada smo se (nakon poznate ekonomske blokade), suočili sa najozbiljnijom situacijom u privredi i na tržištu, nismo uspjeli savladati uzroke ranije započete privredne krize,

između ostalog, i zbog toga što su poremećaji fundamentalnog, a ne konjunkturnog karaktera.

Izuzimajući uredno izvršavanje obaveza prema inostranstvu i održavanje određenog nivoa deviznih rezervi, u posljednje četiri godine (1981—1985) dalje su pogoršane gotovo sve performanse razvoja.

Zbog negativnih procesa i preraspodjela, suočili smo se s deficitima, debalansima, fiktivnim stavkama u organizacijama udruženog rada i bankama i drugim poremećajima i neskladima u procesu reprodukcije. Saniranje svih tih debalansa, deficita, dubioza i drugih poremećaja i nesklada u reprodukciji, ogroman je teret za zemlju u cjelini, a prekidanje tendencije njihovog daljeg naraštaja je neodloživa i neizostavna obaveza svih samoupravnih organizacija i zajednica kao i društva u cjelini.

Negativne posljedice takvog stanja u privredi odrazile su se i na zaostajanje u tehnološkom razvoju, u razvoju i primjeni nauke, što je povratno postalo uzrokom ekonomskih teškoća. Dešava se to u vremenu kada se u svjetskoj privredi odvijaju veoma značajni i široki procesi ubrzavanja tehnološkog razvoja, koji je već danas ključna poluga ukupnog ekonomskog i društvenog napretka.

Ulaganja u naučnoistraživački rad stagniraju već petnaest godina i znatno su manja od ulaganja u susjednim zemljama sličnog nivoa ukupne razvijenosti. Ta su ulaganja nedovoljna da aktiviraju postojeće, značajne naučne potencijale, da nauka da svoj puni doprinos našem ukupnom razvoju. Na drugoj strani, struktura organizovanosti naše nauke je veoma nepovoljna. Tek je nešto iznad 10% ukupnog broja istraživača u privredi, a najveći broj je u samostalnim institutima i na fakultetima, pa je naša nauka odvojena i od sopstvene primjene, kroz razvoj tehnologije.

Zapostavljanje razvoja nauke i njene primjene, kao i nedovoljna stimulacija u radnom procesu, doveli su i do stagnacije i opadanja inovativne sposobnosti u nas. U tim uslovima, privreda se orijentisala na uvoz tehnologije koji je, izuzev dobrih, pa i veoma dobrih primjera, najčešće bio stihijski, bez osmišljene politike transfera tehnologije i njenog daljeg domaćeg razvoja. Tome je veoma pogodio i „talas” olakog zaduživanja u inostranstvu,

što je olakšavalo uvoz tehnologije, destimulisalo sopstveni razvoj.

Najteži problemi koje osećamo danas i koje ćemo još dugo osećati, posledica su uslova pod kojima je tehnologija uvožena. Najveći broj ugovora sadržavao je restriktivne klauzule o zabrani izvoza proizvoda izrađenih po uveznoj tehnologiji i razvijanja te tehnologije, zatim o obavezi kupovine repromaterijala, sirovina i komponenti od isporučio- ca tehnologije itd. Takav, neorganizovan uvoz tehnologije jedan je od bitnih uzroka odsustva širih integracija proizvođača u Jugoslaviji, pada produktivnosti rada i ekonomičnosti poslovanja, kao i našeg tehnološkog zaostajanja.

Razumljivo, sve se to negativno odrazilo, ne samo na naš ukupan društveni i ekonomski razvoj, već i na naš položaj u međunarodnoj ekonomskoj razmjeni.

Nepovoljni procesi iz prethodnog perioda nastavljaju se i na početku ove godine. Inflacija je veoma visoka i ugrožava motivaciju na bolji rad i pojedinaca, i kolektiva. Pošto višegodišnji pad realnih ličnih dohodaka i životnog standarda nisu dali očekivane rezultate, u toku je takvo povećanje ličnih dohodaka koji će izazvati dalje realno smanjivanje akumulacije i, s obzirom na neuravnoteženost tražnje i ponude, dalji rast inflacije i tražnje, a to znači i poništavanje efekata povećavanja realnih ličnih dohodaka za najveći broj zaposlenih u društvenom sektoru. Zajedno s rastom ličnih dohodaka rastu i opšta i zajednička potrošnja. Visok rast industrijske proizvodnje u prvim mjesecima ove godine, koji je i dalje izvan planom predviđenog nivoa, može biti doveden u pitanje, ako se ne poveća izvoz i devizni priliv i tako obezbijede sredstva za izvršavanje obaveza prema inostranim povjeriocima, kao i za nužan uvoz sirovina, repromaterijala, rezervnih djelova i opreme, za modernizaciju i menjanje strukture privrede, što je primaran uslov za dinamiziranje proizvodnje, kao i za obaranje stope inflacije.

U prva četiri mjeseca ove godine, vrijednost ukupnog izvoza robe porasla je za 1,9%, a vrijednost uvoza za 4,3%, a uključujući dvanaest dana iz mjeseca maja izvoz je manji nego u istom periodu 1985. godine za 2,3%, a uvoz za 1,6%. Međutim, prema podacima platnobilansne evidencije

vrijednost izvoza je u periodu od januara do aprila mjeseca 1986. godine, u odnosu na isti period prošle godine, povećana za oko 11%, a vrijednost uvoza robe za oko 13,5%. Pri tom je pogoršan saldo platnog bilansa. U odnosu na decembarški nivo 1985. godine inflacija je merena rastom cijena na malo, u aprilu je dostigla 30,6%, a u odnosu na nivo u prvih četiri meseca 1985. godine, u istom periodu 1986. godine porasla je za 80,4%.

III

Visoka inflacija je ozbiljna prijetnja i za socijalistički, samoupravni društveno-ekonomski sistem, za unutrašnju i spoljnu bezbjednost naše zemlje, jer, makoliko se mi opredjelivali za dalji razvoj i jačanje socijalističkog samoupravljanja, inflacija ga sve više podriva slabljenjem njegove materijalne osnove. Izazivajući neekonomsko prelijevanje akumulacije iz jednih u druge grane i sektore privrede, inflacija izaziva i ekonomsku neravnotežnost proizvođača, a s obzirom na različiti nivo razvijenosti i regionalnu strukturu privrede, to tangira i ravnopravnost naroda i narodnosti, odnosno socijalističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina. Zbog toga što se u inflaciji raspodjela u takvim uslovima sve više razdvaja od proizvodnje, jedne ne moraju stalno povećavati proizvodnju jer im sredstva stalno pritječu iz konstantnog podizanja cijena, monopolskog ponašanja na tržištu, donedavno i iz takozvanog šticovanja deviza i sličnih izvora, a drugi, i pored povećavanja proizvodnje ne mogu obezbijediti sredstva ni za onaj nivo potrošnje kojim bi se bar približno neutralisale posljedice inflacije. Naravno, sve se to, kao i sve veće raslojavanje društva koje nije rezultat rada, negativno odražava na društvenu i političku situaciju.

Višegodišnja inflacija i trošenje nezarađenog i tuđeg, deformisali su i svijest dijela ljudi, pa i onih na rukovodećim mjestima u privredi i u društveno-političkim zajednicama. Kod nas mnogi ne razmišljaju o tome, odnosno kako ekonomično proizvoditi i što više izvoziti i tako radom i stvaranjem sticati dohodak, već priroda nameću podizanjem cijena, borbom za što veću pogodnost u sistemu, za čuvanje monopolskog položaja na tržištu, i na druge slične načine.

Pod uticajem takve svijesti izvršena je parcijalna privreda i jugoslovenskog tržišta, vrši se odlijevanje sredstava koja su svojina društva a nalaze se u privatnim džepovima, što mnogi ne smatraju nemoralnim, a kamoli protivuzakornim. Suočeni smo s krajnje neodgovornim odnosom prema društvenoj imovini. Rasprostranjena je praksa iskazivanja fiktivnih vrijednosti, na primjer, u zalihama, neobračunavanje realne amortizacije i slično, pa se tako troši nepostojeće, kao i supstanca postojećih sredstava i podstiče inflacija; brojni su slučajevi krađe i poljačke društvene imovine, javašluka, nepoštovanja propisa a nehat i neodgovornosti uzeli su velikog maha. Posljedica takvih ponašanja su brojne havarije, požari, saobraćajni i drugi udesi sa ogromnim materijalnim štetama i ljudskim žrtvama, zagađenom čovekovom okolinom (rekama itd).

Veoma je uočljiv oportunizam prema onima koji se tako ponašaju, odnosno koji su lično odgovorni za takve pojave, koji očito koče sređivanje stanja u samoupravnim organizacijama i zajednicama, koji krše propise i na razne načine prisvajaju društvena sredstva. Na takvo ponašanje i pojave društvo mora odlučnije da reaguje. Ne smeju se zatvarati oči pred zloupotrebama samoupravnih prava i drugih demokratskih sloboda. U vezi s tim pitanjima, moramo se idejno i politički razjasniti, pored ostalog i zbog toga što su se, izgleda, pobrkali pojmovi o slobodi i njenoj zloupotrebi, tako da proizlazi da je kod nas sve dozvoljeno, izuzev zaštite društvene imovine i svojine, zakonitosti i drugih društvenih vrijednosti i interesa. Savezno izvršno vijeće će insistirati da se odgovornost podigne na mnogo viši nivo, da se zakoni i propisi poštuju i dosljedno ostvaruju.

U nas mnogi olako donose odluke i o velikim investicijama, a za promašaje ' ispostavljaju račune društvu, pa i Federaciji. Na drugoj strani, parcijalni interesi se izražavaju i brane i u marginalnim vrijednostima. Problemi se često politiziraju i ponekad vrši blokada donošenja sistemskih zakona, a raširena je i praksa traženja, pa i dobijanja vanskistemskih pogodnosti, što smeta nalaženju i primjeni principijelnih rješenja u privrednom sistemu i ekonomskoj politici i, objektivno, gura u pravcu etatizacije i državne regulative u Federaciji.

Na adresu saveznih organa upućuju se mnoge kritike. One su, uključujući i SIV, postali „dežurni krivci” za sve, pa i za ono za šta nisu nadležni i odgovorni. Saveznom izvršnom vijeću i organima savezne uprave s pravom se zamera što efikasnije ne vrše svoje funkcije. Istovremeno, na sjednici međurepubličkih komiteta, predstavnici nadležnih organa republika i pokrajina dolaze s ograničenim ovlašćenjima, što odlaže donošenje ili izvršenje nekog propisa, dogovora i odluke. To je, djelom, posljedica i slabe stručne pripreme prijedloga propisa i odluka, ali i težnji da se u svakom propisu i odluci što više obezbijedi za sebe.

Posljednjih godina, kada smo se našli u velikim ekonomskim teškoćama, veoma je uočljiva i tendencija ka pretjeranom administriranju i jačanju ekonomske moći i uloge države. To, na jednoj strani, vodi jačanju i osamostaljivanju državne uprave u područjima u kojima treba da se smanjuju njene funkcije, a na drugoj, slabljenju pozicija organa uprave tamo gdje bi ona trebala da bude krajnje efikasna (izvršavanje i nadzor nad izvršavanjem zakona i utvrđene politike).

Nužno je kritički sagledati te tendencije, da bi se uloga organa uprave dovela u sklad s društveno-ekonomskim i političkim sistemom socijalističkog samoupravljanja.

Zatim, u svim društveno-političkim zajednicama jačaju stari i formiraju se novi fondovi za subvencije, intervencije, investicije u privredi, u kojima se centralizuju velika novčana sredstva. Naravno, ne treba isključivati potrebe i mogućnosti da se demokratski usvojene strategije i razvojni programi podržavaju i finansijskim sredstvima. Ali, eventualno nekontrolisano širenje takve prakse, bez sumnje, može ugroziti ustavnu poziciju udruženog rada i ukupan dalji razvoj socijalističkog samoupravljanja.

Dužni smo veoma odgovorno ocijeniti sve posljedice nedosljednosti i otpora sprovođenju strategije razvoja društva na osnovama socijalističkog samoupravljanja. Jer, to je uticalo na slabljenje najvažnijih poluga društvenog napretka i materijalnog razvoja. Riječ je, pored ostalog, i o sljedećem:

— O slabljenju materijalne osnove samoupravljanja gde su proizvođači organizovani u samo-

upravnim organizacijama, koje su sve više siromašnije, i koje sve manje odlučuju o dohotku i politici reprodukcije. Time je samoupravljanje svedeno „na mjeru” koja mu ograničava snagu i blokira njegovu ulogu kao primarnog podsticajnog faktora dinamičnog i skladnog društvenog i materijalnog razvoja i opšteg napretka. Davno smo se opredijelili za deetatizaciju. To smo više puta ponavljali i ponavljamo, ali taj proces je dugo u zastoju. Zbog toga je u velikoj mjeri izvršena parcijalizacija jugoslovenskog tržišta, teritorijalizacija društvenog kapitala i privrede. Skoro sva razgraničanja materijalnih odnosa u Jugoslaviji dovedena su do kraja. Krajnje je vrijeme da otvorimo i svim ekonomskim mjerama i društvenim aktivnostima podstičemo procese samoupravnog udruživanja rada i sredstava, ujedinjavanja i integracije;

— O praktičnom devalviranju uloge i značaja planiranja, jer smo se objektivno odrekli ciljeva i svjesnog uticaja na pravce razvoja i tokove u privredi i na tržištu. Plansku ulogu organizacijama udruženog rada potiskuje dominacija decentralizovanog etatizma na svim nivoima. To, suprotno ekonomskim zakonitostima i socijalističkim samoupravnim društveno-ekonomskim odnosima, vodi razvojnem partikularizmu i svojevoljnoj i birokratskoj stihiji i odlučivanju.

— Narušavanju jedinstvenog jugoslovenskog tržišta kojim smo doveli u pitanje prednosti koje pruža veće tržište i ekonomija obima u postizanju bržeg razvoja udruživanjem rada i sredstava, razvijanjem ekonomske utakmice i afirmisanjem socijalističkog oblika i karaktera robne proizvodnje;

— Zbog slabosti, nedosljednosti i nesinhronizovanosti mjera i rješenja u privrednom sistemu nije ostvareno njegovo jedinstvo, u skladu s Ustavom SFRJ u regulisanju važnih pitanja od značaja za ostvarivanje usvojene razvojne politike, ravnopravne uslove privređivanja i jedinstvo tržišta.

— Neodgovarajućim odnosom prema razvoju nauke i tehnologije, zapadali smo u sve veće ekonomske teškoće, izložili se opasnostima daljeg produbljavanja tehnološkog jaza u odnosu na industrijski razvijene zemlje, tehnološke, ekonomske i druge zavisnosti.

Ako se to odmah ne počne odlučno savladavati i otklanjati, mi ćemo objektivno slabiti poluge društveno-ekonomskog razvoja i efikasnosti političkog sistema socijalističkog samoupravljanja. To će na jednoj strani izazvati raspoloženje radnih ljudi i građana za preduzimanje nekih radikalnijih mjera, a na drugoj, otvoriće mogućnosti za ispoljavanja i jačanje onih tendencija koje sugerišu drugačiju vizu razvoja jugoslovenskog društva. Dakle, moramo biti svjesni naše odgovornosti i za smjer, i za dinamiku budućeg razvoja.

IV

Imajući u vidu tako složenu ekonomsku situaciju, a u tome posebno, velike obaveze prema inostranstvu i ciljeve utvrđene Dugoročnim programom i planovima razvoja do 1990, odnosno 2000. godine, naše jedino pravilno opredjeljenje jeste ofanzivan kurs i politika razvoja.

Polazeći od činjenice da su socijalističko samoupravljanje i radni čovek—samoupravljač, motorna snaga razvoja proizvodnih snaga i društvenog napretka u cjelini, pod ofanzivnim kursom razvoja podrazumijevamo i odlučnu orijentaciju na dinamičniji materijalni razvoj, na udruživanje rada i sredstava i druge oblike samoupravnog i poslovnog povezivanja, na vođenje aktivne ekonomske politike, uključujući i otklanjanje nedostataka u privrednom sistemu, na primjenu ekonomskih kriterijuma i realnih ekonomskih kategorija na razvoj nauke i tehnologije, na primjenu socijalističkog principa nagrađivanja prema radu.

O tim pitanjima nužno je, i ovom prilikom, nešto više reći.

Povećavanje proizvodnje, deviznog priliva i izvoza robe i usluga, prije svega viših faza prerade i višeg nivoa tehnologije, ali i drugih proizvoda (poljoprivrednih, šumarstva, sirovina i repromaterijala), najbitniji je uslov za izlazak iz stagnacije, odnosno za dinamiziranje proizvodnje i smanjivanje inflacije. Jer, samo na osnovu značajnijeg povećavanja izvoza i deviznog priliva, mogu se stvoriti uslovi i za povećavanje uvoza, a time i za obezbjeđivanje proizvodnje potrebnim materijalima i opremom, kao i za usklađivanje odnosa na tržištu na višem nivou i proizvodnje i potrošnje. Bez veće ponude robe za izvoz, domaće tržište nema realnih izgleda ni za uredno izvršavanje oba-

veza prema inostranim poveriocima, ni za uspostavljanje ravnoteže između ponude i potražnje (tj. za obuzdavanje inflacije), a time ni za povećavanje akumulacije, zaposlenosti i životnog standarda.

Zato ćemo insistirati da društveno-političke zajednice, primjenom odgovarajućih privredno-sistemskih rješenja i drugih mjera, podrže sve ekonomski atraktivne programe proizvodnje i izvoza, i zajedničke nastupe na inostranim tržištima. Imajući u vidu da se Jugoslavija bez samoupravnog udruživanja privrede u zemlji i orijentacije na izvoz uopšte ne može uspješno razvijati, neophodno je:

- dati najširu društveno-političku podršku zajedničkim programima proizvodnje i izvoza, kao i udruživanju rada i sredstava;

- podsticati izvoz proizvoda i usluga, pored ostalog, i politikom realnog kursa dinara, kreditiranjem izvoza i izvoza na kredit, dinarskim podsticajima i drugim mjerama ekonomske i fiskalne politike. U tome će posebno biti podržani zajednički proizvodni i izvozni programi, s većim neto deviznim prilivom, zatim izvoz znanja, tehnologije i rada. Razradiće se sistem stimulisanja svih značajnijih zajedničkih programa proizvodnje i izvoza, ako su oni rentabilni i ostvaruju neto devizni efekat.

Povećanje deviznog priliva moguće je i boljom stimulacijom devizne štednje naših građana na radu u inostranstvu; omogućavanjem našim radnicima na radu u inostranstvu da, uz fiksne cijene i rokove, mogu vršiti pretplatu na stan ili stambene kuće; pojednostavljivanjem procedure izdavanja odobrenja za izradnju poslovnog prostora, uvoz opreme i drugog, što je potrebno za rad povratnika vlastitim sredstvima; osposobljavanjem organizacija društvenog sektora da interesentima pružaju kompletne usluge oko izgradnje poslovnih i stambenih objekata i drugim mjerama.

Značajan devizni priliv može se ostvariti i širim otvaranjem konsignacija i bescarinskih prodavnica, naročito u turističkim mjestima, hotelima i marinama, na graničnim prelazima i drugdje, u kojima će se u skladu sa važećim propisima, prodavati roba za strana, konvertibilna sredstva plaćanja, stimulisanjem otkupa deviza od građana i

uvođenjem drugih mjera kojima će se podstaći veći devizni priliv, a organizacije udruženog rada obavezati na blagovremeno unošenje deviza u zemlju za izvezenu robu i usluge.

Posebna pažnja biće posvećena povećanju deviznog priliva iz turizma. U poređenju s 13 zemalja Evrope, s najvećim deviznim prilivom iz turizma u 1972. i 1982. godini, Jugoslavija je bila na trinaestom mjestu i po deviznom prilivu i po njegovom povećavanju u toj deceniji, i po prilivu po jednom noćenju stranih posjetilaca i po jednom hotelskom krevetu. U toj deceniji većina konkurentskih zemalja je povećala devizni priliv iz turizma za tri i četiri puta, a Jugoslavija je jedva postigla nominalno udvostručenje.

S obzirom na velike mogućnosti Jugoslavije u razvoju turizma, a time i za ostvarivanje mnogo većeg neto deviznog priliva i povećavanje zaposlenosti, razvoju turizma posvetićemo najveću pažnju. Pri tome, imaće se u vidu međuzavisnost razvoja turizma, poljoprivrede, prehrambene i druge industrije od značaja za razvoj turizma, zatim saobraćaja, male privrede i kućne radinosti.

Posebno treba istaći da se broj izlazaka Jugoslovena u inostranstvo približava ukupnom broju stanovnika, i u tome držimo svjetski nedostižan rekord. Na primjer, u 1985. godini broj izlazaka Jugoslovena preko granica iznosio je 21408000 ili oko 95% stanovništva Jugoslavije, a bez malograničnog prometa 15104000, što je za 62% više nego u 1984. godini. To znači da je broj izlazaka Jugoslovena ne računajući malogranični promet, dostigao broj koji je ravan 67% stanovništva zemlje. U drugim evropskim zemljama to se kreće oko 15% (Grčka i Francuska), 32% (Velika Britanija), do najviše 42% (Savezna Republika Njemačka).

Ekonomska situacija u zemlji traži da se građani SFRJ svjesno sami uzdržavaju od tako čestih putovanja u inostranstvo i time doprinesu konsolidaciji složene ekonomske situacije u kojoj se zemlja nalazi.

Naš građanin je pod stalnim propagandnim pritiskom da putuje u inostranstvo, a u drugim, mnogo bogatijim zemljama godinama se provode propagandne kampanje s ciljem zadržavanja građana u zemlji. Nekih od tih kampanja su veoma

čuvane. Na primjer, u Francuskoj pod parolom „Upoznaj svoju Francusku”, u Švajcarskoj „Putuj svijetom, odmaraj se kod kuće”, u Španiji „Traži ljepotu tu, pored sebe”, u SAD „Amerika prije svega” itd. Iniciraćemo da se takve kampanje organizuju i u Jugoslaviji.

Posebno će biti sagledana službena putovanja u inostranstvo. Ova putovanja nužno je urediti za sva društveno-pravna lica, a ne samo ona koja imaju društveno priznate reprodukcione potrebe. Pored uređivanja plaćanja troškova službenih putovanja, treba izgraditi i kriterijume za ova putovanja i kontrolisati kako se sprovode.

Jednako veliki značaj za Jugoslaviju ima i razvoj poljoprivrede, odnosno proizvodnja hrane, kako za podmirivanje potreba domaće potražnje pod povoljnijim uslovima, tako i za povećavanje neto deviznog priliva većim izvozom hrane. Dostignuti izvoz hrane od 1,2 milijarde dolara daleko je ispod naših realnih mogućnosti i znatno je manji od izvoza, na primjer, susjedne Mađarske, a njeni potencijali su manji od naših.

Pred zadatkom smo da, polazeći od Dugoročnog programa, razradimo prioritete u razvoju ove oblasti u narednih pet godina i dugoročno, te da realno procijenimo obim investicija i usvojimo privredno-sistemska rješenja i mjere ekonomske politike kojima će se podstaći razvoj poljoprivrede u željenom pravcu.

U protekle dvije i po decenije u poljoprivredi nismo uspijevali ostvariti niti planirane stope rasta, niti izvršiti planirane investicije, a bilo je i drugih odstupanja od dogovorene politike. Posljednjih godina položaj poljoprivrede dalje se pogoršava zbog visokog rasta cijena poljoprivrednih mašina i opreme, gnojiva, zaštitnih sredstava, zatim kamata koje su poljoprivredni proizvođači plaćali na robne kredite i za robne fondove namjenjene tržištu, itd.

Na drugoj strani, limitirana kupovna moć većine stanovništva i potreba zaštite životnog standarda opredjeljivali su politiku cijena u poljoprivredi. Tako je na našem tržištu došlo do povećavanja dispariteta između cijena industrijskih i poljoprivrednih proizvoda, kao i između cijena primarnih poljoprivrednih proizvoda visoko kvalitetnog mesa, mlijeka, duvana i drugih proizvoda u

Jugoslaviji, u odnosu na zemlje Evropske ekonomske zajednice. Logično, sve se to negativno odrazilo na položaj poljoprivrede, a time, i na proizvodnju hrane.

Ima i drugih veoma urgentnih pitanja koja su otvorena. Na primjer, Ustavom SFRJ je utvrđeno da je zemljište dobro od opšteg interesa. Otuda i obaveza da se to dobro koristi na najbolji način. Da se ta ustavna obaveza ne primjenjuje uvjeravaju podaci o neobrađenih 700.000 do milion hektara oranica godišnje, što čini 10% ukupnih oraničnih površina u Jugoslaviji. Ako se tome dodaju i površine u vlasništvu tzv. staračkih domaćinstava, koja su bez snage i motivacije za proizvodnju, situacija s korišćenjem zemljišta je još gora.

U republikama i pokrajinama donjeti su zakoni o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta. Predviđene su i ekonomske sankcije, ali, navedeni podaci pokazuju da se ti zakoni ne primjenjuju.

Dakle, zbog neodrživog stanja u nasljednom pravu, u Jugoslaviji se, u uslovima rapidnog smanjivanja poljoprivrednog stanovništva, povećava broj parcela. Tako, za izvjesno vrijeme, možemo doživjeti anuliranje rezultata komasacionih radova, u šta se ulažu znatna sredstva.

Očita je potreba da se u cijeloj zemlji razmotre uslovi za primjenu principa da na zemlju imaju pravo oni koji je obrađuju.

Jugoslavija je na dnu ljestvice zemalja i po površinama koje se navodnjavaju. U redoslijedu poteza u politici investiranja i melioracijama, u cjelinini treba dati odgovarajući značaj. I u tome je nužan izbor prioriteta.

Udruživanjem sredstava, na primjer, u sistemu Dunav—Tisa—Dunav, bez sumnje, mogli bismo s najmanje ulaganja po jedinici površine i proizvoda, u najkraćem vremenu dobiti najveće efekte u proizvodnji hrane.

Analiziraćemo i politiku investiranja u poljoprivredi. Učešće investicija u poljoprivredi u ukupnim investicijama svedeno je na svega 6 do 7%, što je dvostruko manje od učešća poljoprivrede u nacionalnom dohotku (13%).

Zatim, karakteristično je da se manje ulaže u primarnu poljoprivrednu proizvodnju, a više u građevinske objekte, skupu mehanizaciju i prera-

divačke kapacitete koji se zbog nedostatka sirovi-
na ne koriste.

Posebno će biti sagledani odnosi s individu-
alnim poljoprivrednim proizvođačima, razvoj
zadugarstva i socijalističkih samoupravnih odnosa
na selu. U tome je nezamjenjiva uloga organizacija
udruženog rada u poljoprivredno-prehrambenom
kompleksu.

Preduzeće se odlučne mjere kojima će se
obezbijediti da dinar bude jedino i jedinstveno
sredstvo plaćanja i mjerilo vrijednosti u zemlji.
To, pored ostalog, znači da se operacije devizama
mogu vršiti samo u okviru bankarskog sistema,
a ne između organizacija udruženog rada i između
građana, kao i između organizacija udruženog rada
i stanovništva. U skladu sa svojim ovlaštenjima,
Savezno izvršno vijeće će preduzeti sve mjere, da se
spriječi neovlašteni promet deviza i kršenje deviz-
nih propisa.

Očuvanjem vrijednosti i stabilnosti dinara,
čemu će se doprinjeti mjerama i aktivnostima na
povećanju proizvodnje i izvoza, usklađivanjem
potrošnje s raspoloživim sredstvima, povećavanjem
suficita u platnom bilansu i deviznih rezervi, sma-
njivanjem inflacije i drugim mjerama kojima se
doprinosi poboljšanje kvaliteta privrednog i ukup-
nog društvenog razvoja, moguće je vremenom stva-
rati uslove i za postepeno uvođenje odgovaraju-
ćih oblika konvertibilnosti dinara.

I na strani uvoza moguće je postići bolje
efekte.

U 1986. godini platićemo za uvoz, na prim-
jer, čelika, pamuka, vune, sirove kože, kafe, južnog
voća i agruma više od 1,5 milijarde dolara. Izuzev
sirovina za tekstilnu industriju, čija je nabavka,
objedinjena na osnovu usvojenog Pravilnika u
Skupštini Opšteg udruženja tekstilne i odjevnice in-
dustrije, sve drugo se uvozi individualno i
promptno i zato se plaća viša cijena od one koja bi
se mogla postići organizovanim uvozom i ugovara-
njem količina za duži period. Poznato je da se
ugovaranje većih nabavki može uslovljavati i izvo-
zom naše robe na određena tržišta, olakšicama u
plaćanju i drugim pogodnostima. Zatim, organizo-
vanim uvozom može se unaprijediti i naša ekonom-
ska razmjena sa zemljama u razvoju, iz kojih ćemo,
bez posrednika, uvoziti njihove proizvode, a izvo-

ziti naše. Uzimajući sve to u obzir, kao i iskustva
stečena objedinjenom nabavkom tekstilnih sirovi-
na, preduzeće se mjere za organizovani uvoz rep-
romaterijala i drugih važnih sirovina, dijela pre-
hrambenih i drugih proizvoda od značaja za snab-
djevanje privrede i tržišta Jugoslavije.

Unapređivanju ekonomske razmjene sa zem-
ljama u razvoju doprinijeće se i sprovođenjem sta-
vova da se, pored konvertibilnog plaćanja i kompe-
nzacionih poslova, primjene i drugi oblici plaćanja,
kojima bi se ubrzao razvoj i povećao obim eko-
nomske saradnje s ovim zemljama, u zajedničkom
interesu.

Najnoviji pad cijena nafte, smanjenje kamata
i pad vrijednosti dolara imaće pozitivnog odraza
na naš platni bilans i otplatu spoljnih dugova, pod
uslovom da se ta sredstva usmjere za konsolida-
ciju naše ekonomske situacije, a ne za potrošnju.

Neophodno je opredjeliti se i za vođenje ak-
tivne ekonomske politike na svim sektorima, od
proizvodnje i izvoza do ličnih dohodaka, opšte i
zajedničke potrošnje, od deviznog kursa i kamata
do monetarno kreditnog sistema i poreske poli-
tike, od stimulisanja štednje u privredi u smislu
planiranja proizvodnje sa što manjim utroškom
energije, materijala i rada do onemogućavanja ra-
sipništva i drugih oblika otuđivanja društvene
imovine.

Vođenje takve politike moguće je pod uslo-
vom da svi subjekti odlučivanja o ekonomskoj po-
litici i sistemu dosljedno i odgovorno vrše svoje
ustavne dužnosti, sprovode zakone i politiku ut-
vrđenu u Skupštini SFRJ i drugim organima Fede-
racije. Radi toga biće veoma korisno da Skupšti-
na SFRJ prilikom usvajanja politike u određenoj
oblasti i rješavanju nekog ekonomskog, društvenog
ili drugog pitanja, donosi i smjernice Saveznom iz-
vršnom vijeću za sprovođenje te politike. Tako bi
se učinili nepotrebni naknadni dogovori između
izvršnih organa o sprovođenju politike utvrđene i
usvojene u Skupštini SFRJ, a SIV i organi savezne
uprave efikasnije bi vršili svoju Ustavom utvrđenu
ulogu.

Ustavom SFRJ utvrđeno je da se privredni
sistem, u onom njegovom dijelu, kojim se od stra-
ne društva usmjerava razvoj i regulišu uslovi pri-
vređivanja i odnosi između pojedinih privrednih

oblasti, privrednih subjekata i društveno-političkih zajednica, ne izgrađuje samo u Federaciji, već i u republikama i pokrajinama, pa i u komunama.

U onim oblastima u kojima Federacija uređuje osnove sistema, osnovne odnose, osnovna prava i obaveze i slično, sistem se u cjelini uređuje tek kada republike i pokrajine urede one elemente sistema koji spadaju u njihova prava i dužnosti. U oblasti poreza, poreskog sistema i poreske politike, koji su od bitnog značaja za uslove privređivanja i obezbeđivanja jedinstvenosti jugoslovenskog tržišta, Federacija uređuje samo osnovni porez na promet, carine i druge carinske dažbine i posebne savezne takse, i to na osnovu saglasnosti republika i pokrajina u Vijeću republika i pokrajina. Sve drugo u poreskoj politici i sistemu je u nadležnosti republika i pokrajina.

Takva raspodjela nadležnosti ne mora biti smetnja ostvarivanju jedinstva privrednog sistema, pod uslovom da svi subjekti odlučivanja o uređivanju tog sistema odgovorno vrše svoje funkcije. Ako se tako ne radi, uvjerali smo se, pogoršava se ekonomska situacija, umjesto da bude jedinstveno, tržište se parceliše, dolazi do velikih poremećaja na njemu i u privrednim tokovima, do neravnopravnog položaja proizvođača u privredno-sistemskim rješenjima i na tržištu, i drugo.

Polazeći od toga, pokrenućemo inicijativu za postizanje dogovora među republikama i pokrajinama o jedinstvenom regulisanju onih pitanja koja su od značaja za jedinstvo privrednog sistema i tržišta, a posebno za podsticanje proizvodnje, izvoza, zapošljavanja i drugog, odnosno za dekuraziranje neracionalnih i ekonomski neopravdanih investicija i svih oblika prekomjerne potrošnje. Bez toga, ni uz najveće angažovanje SIV-a ne mogu se postići odgovarajući rezultati u ostvarivanju zadataka iz rezolucije, a posebno na smanjivanju inflacije. Zato ćemo insistirati da se u vezi s tim pitanjima postigne dogovor i svim privredno-sistemskim rješenjima i mjerama ekonomske politike razviju i ojačaju funkcije jedinstvenog tržišta.

Afirmišući ulogu samoupravnog društvenog planiranja u cjelini, posebnu pažnju posvetićemo zajedničkim planovima organizacija udruženog ra-

da, povezanih reprodukciono i razvojno. To će voditi jačanju usmjeravajuće i koordinirajuće uloge planiranja na ekonomskim i samoupravnim osnovama. Založićemo se, da se na znatno viši nivo podignu stručnost i naučnost u planiranju, i da se za to, osposobljavaju odgovarajuće institucije, posebno Savezni zavod za društveno planiranje, koji mora postati inicijativna institucija, otvorena prema privredi i nauci.

Polazeći od toga da je nauka proizvodna snaga, a tehnologija ključna poluga ekonomskog napretka, instrumentima privrednog sistema i mjeraima ekonomske i razvojne politike stimulisaćemo razvoj nauke i tehnologije, kao i orijentaciju privrede na intenzifikaciju proizvodnje i međunarodnu konkurentnost na osnovu kvaliteta proizvoda. S obzirom na to da je privreda osnovni nosilac tehnološkog razvoja, nužna je društvena podrška privredi i u ovom domenu. Posebnu pažnju posvetićemo samoupravnom usmjeravanju i koordinaciji naučnog i tehnološkog razvoja na jedinstvenom jugoslovenskom tržištu, kao bitnom uslovu ekonomičnosti i racionalnosti razvoja tehnologije.

Strategija tehnološkog razvoja SFRJ, koja je u razmatranju, trebalo bi da pruži osnove i prioritete naše politike u ovoj oblasti do kraja ovog vijeka. Sada najviše zaostajemo upravo na planu zajedničke politike tehnološkog razvoja u SFRJ. Zato, posle usvajanja ove politike, naši planski organi, od organizacije udruženog rada do Federacije, treba da se angažuju na njenoj realizaciji.

Zajednički planovi razvoja tzv. velikih sistema, kao i zajednički programi razvoja novih tehnologija, proizvodnje i izvoza imaće veliki značaj za ukupan razvoj naše zemlje. Udruživanjem znanja i sredstava na razvoju novih proizvoda doći će do izražaja i integrativna funkcija tehnološkog razvoja, njegov pozitivan uticaj na udruživanje rada i sredstava u Jugoslaviji. U ovom svetlu, informisanje novog saveznog organa za naučni i tehnološki razvoj doprinijeće iniciranju i ubrzavanju pomenutih procesa u privredi, a neće voditi nikakvoj birokratskoj centralizaciji koja bi bila najgora, upravo za tehnološki razvoj. Ostaćemo otvorena zemlja za naučnu i tehnološku saradnju. To predpostavlja usvajanje politike i polazeći od naših interesa, precizno definisanje ciljeva, oblasti i

oblika saradnje s drugim zemljama. Sarađujući u postojećim mimodopskim, multinacionalnim programima razvoja tehnologije, založićemo se i za zajedničke programe razvoja tehnologije i naučne saradnje s nesvrstanim i drugim zemljama u razvoju. Očit je interes zemalja u razvoju da na zajedničkim programima ujedine svoje naučne i stručne potencijale, da organizovano sarađuju međusobno i uključuju se u programe razvoja tehnologije drugih zemalja, i da tako postanu subjekt, a ne budu objekt tehnološkog razvoja industrijskih zemalja. U protivnom, zemlje u razvoju bi mogle doživeti takvu ekonomsku i drugu zavisnost, koja bi bila s mnogo težim posljedicama od sadašnjih, nametnutih nepravednim, eksploatatorskim međunarodnim ekonomskim poretком i teškim uslovima otplate dugova.

Mada razvoj društvenih djelatnosti nije u neposrednoj nadležnosti Federacije, Savezno izvršno vijeće angažovaće se na razvoj obrazovanja, zdravstvene zaštite i drugih društvenih djelatnosti u funkciji, u prvom redu, razvoja socijalističkih samoupravnih odnosa u ovim djelatnostima, tehnološkog progresa, podizanja produktivnosti rada i ukupnog privrednog i društvenog razvoja. To pretpostavlja otvaranje snažnog procesa napuštanja fiskalnog načina finansiranja društvenih djelatnosti i razvoja neposredne slobodne razmjene rada.

Založićemo se i za afirmaciju najvrednijih dostignuća svih naroda i narodnosti Jugoslavije u oblasti kulture. Tako ćemo doprinositi jačanju jedinstva i zajedništva u našoj socijalističkoj zajednici i u oblasti kulture i kulturnog stvaralaštva. To se odnosi i na fizičku kulturu i sport.

Davno smo se opredijelili za primjenu realnih ekonomskih kriterijuma i kategorija. Nema razloga da se u tome kolebamo, jer, realnom kombinacijom i dimenzioniranjem ekonomskih kriterijuma i rješenja u privrednom sistemu, razvojnoj i ekonomskoj politici, moguće je utjecati na privredni razvoj i odnose na tržištu, na smanjivanju inflacije, na mijenjanje strukture proizvodnje i selekcije proizvođača, tako da se podrži ekonomski rentabilna, na domaćem i inostranom tržištu, konkurentna proizvodnja i vrši prinuda na napuštanje i prestanak one proizvodnje koja se ne uklapa u te kriterijume.

Uvjerili smo se da izlaz iz ekonomske krize nije ni u primjeni administrativnih mjera, odnosno potpunom zamrzavanju cijena i ličnih dohoda, niti u njihovoj prostoј indeksaciji. Odbacujući stanovište etatista koji glorifikuju moć države i njene regulative u privredi i na tržištu, kao i etatofoba koji negiraju značaj svakog društvenog uticaja na ekonomske tokove, Dugoročnim programom smo se opredelili za primjenu realnih ekonomskih kriterija i realno vrednovanje faktora proizvodnje, za veću ulogu planiranja, instrumenata i mjera ekonomskog sistema i politike u usmeravanju privrednog razvoja i odnosa na tržištu. Pa ipak, spomenute dileme su ostale otvorene, a otvaraju se i nove. To je, dijelom, posljedica dugog trajanja ekonomske krize, ali i različitih ideoloških opredjeljenja i materijalnih interesa društvenih sredina koje, zatim, artikulišu i brane, takođe, različite ekonomske škole.

Naš zadatak je da, polazeći od principijelnih opredjeljenja u Dugoročnom programu – sagledamo odstupanja, promašaje, naše greške i iluzije i iz toga izvučemo zaključke za sutrašnji dan i budućnost.

Pokazalo se da model oslonca samo na realan kurs, realne kamate i slobodno formiranje cijena, na čemu smo poslednjih godina insistirali, ne može sam da iznese Program stabilizacije. Zato ima više razloga.

Politika realnog kursa i kamata, u odsustvu cijeline privrednosistemskih rješenja, odgovarajućih rješenja u sistemu proširene reprodukcije, kao i afirmacija realnih ekonomskih kategorija i drugih mjera iz Dugoročnog i Antiinflationog programa, izazvali su, pored nekih pozitivnih rezultata, i negativne efekte. Zato će se, nastavljajući politiku realnog kursa i realnih kamata, poboljšati modaliteti njihove dalje primjene, sinhronizovano s drugim rješenjima u privrednom sistemu, razvojnoj i ekonomskoj politici, a naročito ostvarivanjem programa finansijske konsolidacije privrede i antiinflatione politike. Posebno će se sagledati svi aspekti primjene efikasnijih, i za privredu povoljnijih modaliteta politike realnih kamatnih stopa.

Zatim, za potpuno slobodno formiranje cijena nismo ispunili potrebne uslove, jer nemamo konkurentnu privredu i konvertibilnu valutu, što je

uslov za otvaranje našeg tržišta konkurenciji inostranih proizvođača, potom nemamo dovoljno deviznih sredstava da bismo vršili veći uvoz i tako povećali ponudu na tržištu i utjecali na krijetanje cijena, nemamo ni potrebnih dinarskih rezervi, niti odgovarajuću organizaciju robnih rezervi, odnosno dovoljne količine robe za intervencije na tržištu. Zbog svega toga je, na osnovu Zakona o društvenoj kontroli cijna, primjenjena mjera neposredne kontrole cijena. Mada se u uslovima poremećaja u privredi i na tržištu i visoke inflacije moraju koristiti i ovakve mjere, one, ipak, nisu dale očekivane rezultate u slabljenju intenziteta rasta cijena, odnosno inflacije, a budući da izazivaju povećanje dispariteta u cijenama, povećavaju i inflacione naboje. Naime, u odsustvu kompenzacija, to postaje razlog za postavljanje opravdanih zahtjeva za otklanjanje dispariteta putem povećavanja cijena. Ovo će biti pažljivo analizirano sa ciljem da se ne toleriše bilo čiji monopolski položaj na tržištu i da relativni odnosi u cijenama budu što usklađeniji.

Inače, i ubuduće ćemo insistirati da slobodnije djeluju zakonitosti tržišta, tamo gdje je moguće ostvariti konkurentne uslove, ne samo domaćih proizvođača, već i inostrane robe. Radi toga, sagledaće se sve mogućnosti i za izdvajanje većih sredstava za povećani uvoz, pored ostalog i radi intervencija na tržištu.

Tamo gdje, za sada, ne postoje mogućnosti za takvo formiranje cijena, odnosno za djelovanje tržišta na kočenje rasta cijena, pa monopol omogućava njihovo dizanje, primenjivaće se, zavisno od kretanja cijena pojedinih proizvoda, svi oblici društvene kontrole cijena.

Međutim, primarno pitanje za obaranje inflacije jeste da se poveća proizvodnja robe koja se može plasirati na inostranom i domaćem tržištu i da se tako obezbijedi veća ponuda robe na tržištu iz domaće proizvodnje i uvoza.

Istovremeno, efikasnom poreskom politikom i drugim mjerama prinude, kao i društvenom akcijom nužno je obezbijediti ograničavanje rasta opšte i zajedničke potrošnje, neracionalnim i realnim sredstvima nepokrivenih investicija, posebno neprivrednih, a rast realnih ličnih dohodaka dovesti u sklad s rastom proizvodnje, izvoza, produktivnosti

rada i dohotka, kako je Rezolucijom za ovu godinu utvrđeno. Savezno izvršno vijeće je radi toga već preduzelo određene mjere. Te aktivnosti će biti nastavljene i sagledane sve mogućnosti smanjivanja troškova društvene režije, kao i režije u privredi. Ocjenice se i oportunističnog djelimičnog finansiranja budžeta Federacije putem izdavanja obveznica stanovništvu i korisnicima društvenih sredstava.

Za snižavanje inflacije izuzetan značaj ima dovršavanje započetog posla na tzv. finansijskoj konsolidaciji privrede i drugih korisnika društvenih sredstava. Pored rješavanja pitanja kursnih razlika, predložiće se mjere i za rješavanje problema debalansa, deficita, dubioza i drugih poremećaja i nesklada u reprodukciji. Izuzetno složeno je i pitanje kako savladati posljedice promašenih investicija.

Uz pretvaranje dijela kredita iz primarne emisije u kredite za trajna obrtna sredstva, čime će se, bez sumnje, dijelom smanjiti troškovi privrede po osnovu kamata, cjelovito će se sagledati uzroci prezaduženosti privrede, naročito zbog nedostatka obrtnih sredstava, ne samo za potrebe proširenje, već i proste reprodukcije. To je bitan uslov za smanjivanje zavisnosti privrede od banaka, a time i za dalji razvoj samoupravljanja i afirmaciju organizacija udruženog rada, kao robnih proizvođača.

Zbog naprijed pomenutih razloga, a naročito što su zatajili nemonetarni faktori, kreditna politika nije se potvrdila efikasnom u obaranju stope inflacije, izazvala je negativne efekte na rast proizvodnje i izvoz, na porast međusobnih potraživanja i „sive” emisije novca.

Insistiraćemo da i monetarna i kreditna politika budu selektivnije tako da se, na jednoj strani, obezbijede potrebna sredstva za dinamiziranje rentabilne proizvodnje, a posebno za pripremu proizvodnje za izvoz i za izvoz proizvoda i usluga, za supstituciju uvoza, energetiku i proizvodnju hrane, a na drugoj, da se onemoguću praksa finansiranja deficita, dubioza i gubitaka, kao i prekomjernih zaliha, pogotovo zaliha gotovih proizvoda.

Insistiraćemo i na zatvaranju svih kanala neregularne emisije i da se pod kontrolu stave svi tokovi novca. Efikasan finansijski sistem i finansijska disciplina primaran su uslov za obaranje inflacije. Preduzeće se mjere da se kamate na depozite

privrede dovedu na ekonomski nivo i sagledaju mogućnosti racionalizacije platnog prometa i ubrzavanja obrta društvenih sredstava.

Za bolju snabdjevenost tržišta i stabilizaciju cijena izuzetan značaj imaju materijalne rezerve. Međutim, one su sada nedovoljne bez potrebnih sredstava, a, izgleda, i neodgovarajuće organizovane. Zato će se sagledati uslovi i opravdanost da se radi postizanja veće poslovnosti i ažurnog reagovanja na odnose na tržištu, uz zadržavanje sadašnje funkcije obezbjeđivanja materijalnih rezervi za posebne potrebe društva, izvrši transformacija sadašnje Direkcije za materijalne rezerve tako da se razviju i funkcije tržišnih robnih rezervi i ostvari funkcionalno jedinstvo saveznih, republičkih i pokrajinskih materijalnih i tržišnih rezervi. To odgovara prirodi jedinstvenog tržišta i potrebi što veće mobilnosti robnih fondova. Cilj je da se izvrši organizovan i veći uticaj na stabilnost u snabdjevanju tržišta i cijena i, istovremeno, da se stabilizirajuće djeluje na proizvodnju, posebno hrane. Uz to, sistem materijalnih i tržišnih rezervi bavio bi se i specifičnim poslovima uvoza, posebno interventnog. Društvo bi i time moglo da utiče na bolju snabdjevenost tržišta po stabilnim, pa i nižim cijenama, od sadašnjih cijena domaćih proizvođača i iz uvoza. Naime, sada uvoznici za uvezenu robu formiraju cijene na nivou cijena domaćih proizvođača na jugoslovenskom tržištu i tako ne vrše pritisak na njihovo snižavanje, a za sebe ostvaruju radom nezasluženu zaradu. Ovo pitanje biće posebno razmotreno. To se odnosi i na praksu svakodnevnog podizanja cijena u maloprodaji, nakon svakog povećavanja proizvođačkih cijena, što, s razlogom, veoma iritira potrošače.

Razmotriće se i uloga prometnih organizacija u regulisanju odnosa na tržištu i njihov položaj, naročito u velikim gradovima i potrošačkim centrima.

Pored insistiranja da se u svim republikama i pokrajinama donesu propisi o zahvatanju rente i monopolske dobiti, založićemo se da se u svim slučajevima zatvaranja i monopolskog ponašanja na tržištu, bez kolebanja iz organizacija udruženog rada koje se tako ponašaju povlače plasmani Narodne banke Jugoslavije i poslovnih banaka. To se odnosi i na narodne banke u republikama i pokra-

jinama. Uz to, preispitaće se i zakonske sankcije za radnje i prekršaje ove vrste.

Preduzeće se i mjere za bitno poboljšanje inspekcijskog nadzora i ostvarivanje uvida kako se postupa po prijavama saveznih inspekcija. S tim ciljem, razmotriće se potreba za organizacionim promjenama u savezним organima za inspekcijski nadzor, i inicirati koordinacija rada saveznih inspekcija s odgovarajućim inspekcijama u republikama i pokrajinama. Unapređivanju inspekcijskog nadzora treba posvetiti daleko veću pažnju i u republikama, pokrajinama, gradovima i opštinama. Posebno će se sagledati odnos odgovarajućih organa u Federaciji, republikama i pokrajinama, prema sprovođenju saveznih zakona i drugih propisa.

Uz sve naprijed izložene aktivnosti i mjere neophodno je i dobro organizovana najšira društvena akcija na odgovarajućem organizovanju cijelog društva za efikasniji i racionalniji rad svih institucija sistema, za otklanjanje slabosti u samoupravnom organizovanju i organizacijama udruženog rada i samoupravnim interesnim zajednicama (tendencije usitnjavanja, zatvaranje grupno-svojinskih odnosa u OOUR-ima, devalviranje uloge radne organizacije, dezintegracija zajedničkih funkcija u složenim organizacijama udruženog rada, na nepotrebnu mrežu mnogih, posebno osnovnih samoupravnih interesnih zajednica, osnovnih samoupravnih interesnih zajednica itd). Prema slabostima i ove vrste moramo biti kritičniji i samokritičniji, oslobođeni bolećivosti i dogmatske opterećenosti u odnosu na svako konkretno rješenje kao vječito dato.

Borba za obaranje inflacije i ostvarivanje drugih ciljeva politike stabilizacije neće se dobiti samo primjenom rješenja u privrednom sistemu i ekonomskoj politici, pa makar ona bila i najbolja, već svakodnevnim, upornim angažovanjem svih organizovanih snaga socijalističke svijesti, samoupravnih organizacija i zajednica.

To, pored ostalog, pretpostavlja da se, u prvom redu SKJ otklone idejna kolebanja i razlike u pogledima na uzroke i načine izlaska iz ekonomske krize, na ostvarivanju Dugoročnog programa, na društveno-ekonomski i politički sistem socijalističkog samoupravljanja i drugo. Bez otklanjanja idejnih kolebanja suštinskim pitanjima da-

ljeg razvoja našeg društva na osnovama socijalističkog samoupravljanja, nije moguće postići akciono jedinstvo svih snaga socijalističke svijesti, a bez toga nema realnih izgleda da ćemo izići ni iz ekonomske krize. Prevazilaženje idejnih kolebanja i jačanje idejnog, političkog i akcionog jedinstva, uslov je i za uspješni rad Saveznog izvršnog vijeća.

U našem društvu još nisu otklonjena kolebanja ni o mnogim konkretnim, a veoma važnim pitanjima. Na primjer, već godinama govorimo o neophodnosti strukturalnih promjena u privredi, a ipak smo se manje bavili pitanjem kako podržati one organizacije udruženog rada koje vuku napred razvoj privrede i društva, već kako spasti one što godinama životare i iskazuju gubitke. Objektivno, to znači da smo još u defanzivi. I o drugim pitanjima ostali smo na nivou proklamacije. Recimo, često ukazujemo na značaj stambene izgradnje kao faktora koji može bitno da utiče na dinamiziranje proizvodnje, aktiviranje sredstava stanovništva i zadovoljavanje egzistencijalnih čovjekovih potreba, a nismo učinili ni jedan ozbiljniji korak da snažnije krenemo u tom pravcu. To se odnosi i na nagrađivanje prema rezultatima rada. Uravnilovka se i dalje širi, a odgovarajuće nagrađivanje proizvodnog rada i rada u težim uslovima, zatim pronalazaštva, rezultata stručnog i naučnog rada, te kadrova na poslovodnim funkcijama koji daju veliki doprinos uspješnom poslovanju i razvoju organizacija udruženog rada, teško i veoma rijetko dobijaju pravo građanstva. Dalje, na mnogim sastancima i skupovima, u rezolucijama i drugim dokumentima, opredjeljujemo se za razvoj male privrede, ali smo i dalje suočeni s nerazumijevanjem, pa i otporima tom razvoju. Rasprostranjeno je mišljenje da malu privredu treba razvijati ličnim sredstvima građana, a uveden je cijeli sistem dozvola, rješenja, uvjerenja i drugih uslova, kojima se to, objektivno ograničava.

Promjene u strukturi privrede blokira i rasprostranjena svijest da je materijalni razvoj moguć samo izgradnjom velikih industrijskih objekata. Zbog toga se, u tako velikom dijelu zemlje, tako malo pažnje posvećuje razvoju poljoprivrede, turizma, male privrede i tercijalnog sektora u cjelini.

Na drugoj strani, dogmatičari se suprotstavljaju razvoju djelatnosti uz angažovanje ličnih sredstava građana zbog navodnih opasnosti za socijalizam, odnosno radi sprečavanja bogaćenja, a birokratija u državnom aparatu ide im obilato na ruku spomenutim ograničenjima i neefikasnom poreskom politikom.

Živimo u vremenu u kojem i najrazvijenije industrijske zemlje vrše zaokret u pravcu razvoja malih proizvodnih i uslužnih jedinica. Na to se opredjeljuju radi rješavanja problema zapošljavanja, ravnomjernog regionalnog razvoja, boljeg snabdjevanja tržišta i povećavanja izvoza, a posebno, radi razvoja inovacija.

Imajući u vidu takav značaj male privrede, uključujući i domaću radinost, založićemo se da nosilac njenog razvoja bude udruženi rad, da se pojednostavi pravna procedura izdavanja dozvola za otvaranje proizvodnih i zanatskih radionica, servisa i drugih uslužnih radnji sredstvima u svojini građana, da se poreskim olakšicama, kreditnom politikom i drugim mjerama stimuliše razvoj ove privrede. Odlučna orijentacija za razvoj male privrede za nas je od ogromnog značaja. Zato bi razvoj malih proizvodnih i uslužnih jedinica trebalo da bude ugrađen u sva planska dokumenta i privredni sistem u cjelini. U organizacijama udruženog rada ovom pitanju treba posvetiti najveću pažnju i, gdje god je to moguće, formirati stručne timove koji bi bili angažovani na programiranju razvoja male privrede.

V

Narednih godina, naš materijalni razvoj biće limitiran otplatom spoljnih dugova, oskudnom domaćom akumulacijom i ograničenim mogućnostima angažovanja dodatnih sredstava iz inostranstva. To nalaže da se raspoloživa sredstva samoupravno udružuju i ulažu, u prvom redu, u privredni razvoj i tamo gdje će dati najveće efekte, i za organizacije udruženog rada čija se sredstva udružuju, i za društvo u cjelini.

Sadašnjim stanjem ne možemo biti zadovoljni, jer svega 0,30% ukupne predračunske vrijednosti svih objekata u izgradnji otpada na tzv. međurepubličku i međupokrajinsku izgradnju. To govori o stepenu teritorijalne zatvorenosti, odakle

proizlaze i mnoge neracionalnosti. I efikasnost investicija je veoma niska, jer je još u izgradnji 69 objekata koji se grade preko 11 godina. Zatim, u ukupnoj predračunskoj vrijednosti sredstva koja su usmjerena za rekonstrukciju, modernizaciju, dogradnju i proširenje kapaciteta učestvuju sa svega 22%, a za nove objekte učestvuje se sa sredstvima u vrednosti od 74%.

Ova pitanja ćemo analizirati i dati inicijativu za odgovarajuće društvene aktivnosti i donošenje sistemskih mjera kojima bi se dekuražirale neracionalne investicije. Daleko veću pažnju moramo posvetiti investicijama i razvoju u cjelini. Bez toga nećemo moći aktivirati resurse kojima raspolazemo i podići na viši nivo konkurentnu sposobnost naše privrede na svjetskom tržištu.

S obzirom na ograničene mogućnosti novog zaduživanja u inostranstvu i neophodnost pribavljanja dodatne akumulacije, sagledaćemo sve aspekte zajedničkih ulaganja s partnerima iz drugih zemalja. O tome su usvojeni novi propisi, pa ćemo biti inicijator aktivnosti u zemlji i inostranstvu kojima će se podstaći ovakva ulaganja.

Nastavićemo da unaprijeđujemo saradnju s međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama. To je moguće ostvarivati samo na ravnopravnim osnovama i u obostranom interesu, uz potpuno uvažavanje samostalnosti i suvereniteta SFRJ u vođenju politike i njenog društvenog i ekonomskog razvoja.

U takvim materijalnim uslovima i pod tim pretpostavkama odvijace se društveno-ekonomski razvoj Jugoslavije, a u okviru toga i razvoj privredno nerazvijenih republika i Pokrajine Kosovo posebno. U daljem ostvarivanju ove politike polazi se od činjenice da je najteža inicijalna etapa u razvoju proizvodnih snaga u privredno razvijenim republikama — manje ili više savladana. Međutim, ne možemo biti zadovoljni rezultatima koji su ostvareni u razvoju Kosova.

Naš cilj je da se u narednoj etapi smanje razlike u stepenu privredne razvijenosti i tako stvore uslovi za brži i ravnomjerniji razvoj svih republika i pokrajina, osloncem, u prvom redu, na sopstvene snage i na osnovama zajedničke razvojne i ekonomske politike, kao i unapređivanjem sistema podsticaja razvoja privredno nerazvijenih republika i

Pokrajine Kosovo udruživanjem rada i sredstava, afirmacijom jedinstvenog jugoslovenskog tržišta, realnim vrednovanjem faktora proizvodnje i drugim ekonomskim mjerama.

Posebna pažnja i ubuduće, posvećivace se najbržem razvoju Kosova. Ključni zadatak jeste da se obezbijedi dinamičan rast privrede i produktivno zapošljavanje i to prestrukturiranjem privrede u Pokrajini, razvojem radno-intenzivnih i akumulativnih djelatnosti. U tome izuzetan značaj imaju već ostvareni rezultati i nove inicijative za udruživanje rada i sredstava privrede u Pokrajini sa organizacijama udruženog rada iz cijele zemlje. Taj proces zaslužuje podršku svih republika i Pokrajine Vojvodine, cijelog društva, a posebno organa u Pokrajini Kosovo i Socijalističkoj Republici Srbiji.

Orijentacija na ofanzivniji kurs razvoja cijelog društva podrazumijeva takvu orijentaciju u organizacijama udruženog rada, a posebno da, kao robni proizvođači, blagovremeno reaguju na odnose na tržištu, motivišu na produktivniji rad i podignu na viši nivo odgovornost za sve poslovne odluke. To zahtijeva da se organizacije udruženog rada osposobljavaju za efikasnije poslovanje i odlučivanje, pored ostalog, i ogovarajućim samoupravnim regulisanjem odnosa u radnim i složenim organizacijama udruženog rada, tako da se savladaju grupnosvojinske, egoističke i druge tendencije, koje vuku ka parcijalizaciji i zatvaranju u okviru užih samoupravnih organizacija. Na drugoj strani, nužno je savladati i tehnobirokratske tendencije, izvlašćivanja radnika u osnovnim organizacijama udruženog rada da odlučuju o dohotku i politici reprodukcije, odnosno koje u cjelini dovode u pitanje ulogu osnovnih organizacija udruženog rada kao temeljnih samoupravnih organizacija. I dosljednim sprovođenjem zaključaka CK SKJ u ostvarivanju ustavnog položaja radnika u raspolaganju i upravljanju dohotkom i sredstvima reprodukcije može se izvršiti pozitivan utjecaj i na racionalnije ponašanje u proizvodnji i sistemu upravljanja i na izgrađivanje politike ličnih dohoda, koja će biti antiinflatorna i primjenu efikasnijih mjera za očuvanje vrijednosti društvene imovine. Očita je i potreba da se podigne na viši nivo odgovornost poslovnih organa pred radnicima, da

se njihovo nagrađivanje dovodi u vezu sa poslovnim rezultatima i smanji zavisnost poslovnih organa od političkih i državnih organa u društveno-političkim zajednicama u vođenju poslovne politike, a naročito prilikom izbora i reizbora.

U ostvarivanju ofanzivnijeg kursa razvoja trebalo bi da se oslonimo i na brojne kvalifikovane i stručne radnike, kako one koji su zaposleni, tako i one koji su evidentirani kao nezaposleni. U nas se o nezaposlenim govori, uglavnom, kao socijalnom i egzistencijalnom problemu, a ne i kao ogromnom radnom i stvaralačkom potencijalu, čijim se zapošljavanjem i dobrim angažovanjem može doprineti bržem razvoju društva. Za naše društvo je ogromna šteta što tako veliki radni potencijali nije radno angažovan na njegovom razvoju, što je toliki broj mladih obrazovanih i kvalifikovanih kadrova van procesa rada i samoupravljanja. To je naš ogroman resurs čijim aktiviranjem se može uticati na izlazak iz stagnacije u razvoju i na dinamiziranje stopa rasta.

Boljim korišćenjem postojećih kapaciteta, razvojem male privrede i poljoprivrede, otvaranjem servisa za sve popravke i održavanje, omogućavanjem da grupe mladih, obrazovanih i kvalifikovanih ljudi, prijavljenih za zapošljavanje, ostvare uvid u korišćenje kapaciteta i proizvodne programe pojedinih osnovnih organizacija udruženog rada i da iniciraju nove aktivnosti, uz obavezu poslovnih i samoupravnih organa da te inicijative razmotre i prihvate, ako su ekonomski cjelishodne, zatim, oslobađanjem, za nekoliko godina, određenih doprinosa iz dohotka i ličnih dohodaka novozaposlenih radnika, kao i zaposlenih u trećoj smjeni — mogu se stvoriti uslovi za produktivno zapošljavanje velikog broja mladih ljudi. Polazeći od toga da je ovo pitanje u prvom redu ekonomsko i društveno, pokrenućemo inicijativu da se u svim samoupravnim organizacijama i zajednicama kompleksno sagledaju sve mogućnosti produktivnog zapošljavanja.

Uspješnijim sprovođenjem ofanzivnog kursa i politike razvoja, mi ćemo, vremenom, savladati ekonomsku krizu i izaći na put uspješnijeg razvoja u stabilnijim uslovima. Međutim, nema mjesta iluzijama da se to može postići u kratkom vremenu i lako. Naprotiv, moraćemo uložiti ogromne napore

da bismo u dogledno vrijeme zaustavili višegodišnje negativne trendove, a zatim ih obrnuli u pozitivnom smjeru. To se može postići angažovanjem cijelog društva, daleko većim jedinstvom svih organizovanih snaga socijalističke svijesti, mijenjanjem odnosa i većom odgovornošću svakog pojedinca i radnih kolektiva prema radu i intencijama društva. Savezno izvršno vijeće će u tome nositi svoj dio odgovornosti.

U svemu tome, izuzetan značaj ima izgrađivanje takvih odnosa između Skupštine SFRJ i Saveznog izvršnog vijeća, koji će otkloniti i najmanje ispoljavanje podjela na klasični „parlament” i „vladu”, a razviti zajednički stvaralački rad i pōdići odgovornost na viši nivo u vršenju njihovih ustavnih funkcija i ovlašćenja. Savezno izvršno vijeće će se, kao izvršni organ Skupštine SFRJ, još više inkorporirati u Skupštinu SFRJ. Insistiraćemo da se politički organi, kao i organi u republikama i pokrajinama, sa svojim inicijativama i zahtjevima ubuduće obraćaju, u prvom redu Skupštini, a ne pretežno SIV-u. Skupština SFRJ i Predsjedništvo SFRJ (o pitanjima utvrđenim Ustavom), treba da daju smjernice SIV-u za njegovo angažovanje na rješavanje takvih zahtjeva. To je u skladu sa zahtjevom za dalju afirmaciju delegatskog sistema i s ulogom najviših državnih organa u političkom sistemu.

Uzimajući u obzir Kritičku analizu funkcionisanja političkog sistema, Savezno izvršno vijeće će sagledati svoju ulogu i odgovornost u političkom sistemu i preduzeti mjere za unapređivanje organizacije i rada savezne uprave, uključujući i njihovu modernizaciju. Odgovarajuća pažnja biće posvećena i javnosti rada organa savezne uprave i Saveznog izvršnog vijeća.

Založićemo se za dalju dogradnju društvenog sistema informisanja i informacionog sistema Federaciji. To je veoma važan uslov za ostvarivanje funkcija Federacije i sprovođenje Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.

VI

Drugarice i drugovi, i proteklih godina uvjerali smo se da su radni ljudi i građani Jugoslavije čvrsto opredjeljeni za ovakvu, socijalističku samoupravnu Jugoslaviju. Oni su to potvrđivali i potvrđuju, pored ostalog, podnoseći posljedice ekono-

mske krize, uključujući i pad životnog standarda, davanjem i ličnih doprinosa za razvoj svojih organizacija udruženog rada, mjesnih zajednica i komunala za zapošljavanje i drugo. I posljednjih mjeseci to je jasno manifestovano masovnim izlaskom na izbore, učestvovanjem na kongresima i drugim skupovima, na kojima su u svim krajevima zemlje jasno izražena raspoloženja da bez kolebanja i odlučno nastavimo tim našim, Titovim putem.

Istina, posljednjih godina suočeni smo i sa sve agresivnijim djelovanjem pojedinaca i grupa na podripanju ustavnog poretka. Najteži političko-bezbjednosni problem i dalje je djelovanje s pozicija albanskog nacionalizma i iredentizma, posebno usmjereno na dalje iseljavanje Srba i Crnogoraca pod pritiskom, podripanje bratstva i jedinstva, federativnog uređenja i teritorijalnog integriteta SFRJ.

Sve agresivnije djeluju i nacional-šovinisti, manje ili više iz reda svih naroda i narodnosti Jugoslavije. Oni se međusobno povezuju, a često se povezuju i s reakcionarnim krugovima u inostranstvu, posebno s jugoslavenskom fašističko-terorističkom emigracijom. Ostvarivši svoj uticaj u redakcijama pojedinih listova i izdavačkih kuća, pojedinci iz reda građanske i dogmatske desnice, objavili su više tekstova, u kojima su na najgrublji način atakovali na ime i djelo Josipa Broza Tita i drugih velikana naše revolucije, na politički sistem socijalističkog samoupravljanja a naročito na federativno uređenje, bratstvo, jedinstvo i ravnopravnost naroda i narodnosti i politiku nesvrstavanja. Na sve to, nije se svuda blagovremeno reagovalo, odgovarajućom idejnom i političkom aktivnošću. To je izazvalo čuđenje radnih ljudi i građana i njihove zahtjeve da se odlučno sprečava atakovanje na ime i djelo Josipa Broza Tita, djelovanje protiv bratstva i jedinstva i ustavnog uređenja SFRJ.

U vođenju naše unutrašnje politike, u našim spoljnopolitičkim aktivnostima i ostvarivanju koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, moramo stalno imati u vidu, da je međunarodna, politička i ekonomska situacija veoma složena.

Sve napredne, demokratske snage u svijetu, s velikom zabrinutošću prate međunarodnu situaci-

ju. Politici razuma, mira i saradnje, suprotstavlja se politika sile, agresije i terora. Nastavljaju se stare i započinju nove agresije. Produžava se vojna okupacija pojedinih nesvrstanih zemalja i uzurpira pravo naroda na slobodu i nezavisnost. Upotreba sile, prema slobodnoj volji pojedinih moćnika i njihovim tzv. strateškim interesima, želi se nametnuti kao njihovo prirodno pravo. Nastavlja se perfidna borba za proširivanje sfera uticaja na račun nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalnog integriteta novooslobođenih i nesvrstanih zemalja. Trka u naoružanju već odavno ne može da se pravda potrebama jačanja bezbjednosti pojedinih zemalja. Kugla zemaljska postaje tijesna za nova oružja, pa se prostori za njih traže i u kosmosu. Na drugoj strani, stotine miliona ljudi u svijetu je na granici životne egzistencije, mnogi umiru od gladi. Sve je veći jaz između razvijenih i zemalja u razvoju. Dugovi zemalja u razvoju postali su teret koji se dalje ne može izdržati, oni prijete da parališu, ne samo privredu zaduženih zemalja, već i sve tokove ekonomskog saobraćaja u svijetu.

U tim uslovima Jugoslavija aktivno i uporno sprovodi svoju nesvrstanu spoljnu politiku, Titovu viziju međunarodnih odnosa, u čijoj osnovi je mir, sloboda, ravnopravna saradnja i razvoj svih naroda i država. Nesvrstanost je naša trajna politička filozofija, naše shvatanje svijeta bez blokovskih okova, svijeta ravnopravnih i slobodnih zemalja i naroda, svijeta saradnje, uzajamnog uvažavanja, poštovanja i solidarnosti, svijeta razvoja i napretka za sve.

Polazeći od takve uloge i politike i Pokreta nesvrstanih zemalja, zajedno sa drugim članicama Pokreta, angažovano radimo na pripremama VIII konferencije u Harareu. Zalagaćemo se da to bude samit jedinstva i akcije nesvrstanih zemalja i da Konferencija da novi doprinos jačanju mira i bezbjednosti, međunarodnoj saradnji i sporazumijevanju, a posebno međusobnoj ekonomskoj, naučnoj i tehnološkoj saradnji nesvrstanih i drugih zemalja u razvoju, kao i rješavanju akutnih međunarodnih ekonomskih problema, a naročito problema otplate dugova.

Jugoslavija se uvijek zalagala i zalagaće se da se međunarodni problemi raspravljaju i rješavaju u okviru Ujedinjenih nacija, na bazi Povelje

Ujedinjenih nacija i normi međunarodnog prava. Ovo se odnosi i na problem međunarodnog terorizma u čijem je rješavanju Jugoslavija, budući i sama žrtva terorističkog nasilja aktivno učestvovala u svojim principijelnim i nedvosmislenim stavovima i akcijama i značajno doprinosila i doprinosi suzbijanju ovog velikog zla današnjice. Angažovani smo i okviru Konferencije o evropskoj bezbjednosti i saradnji, u aktivnosti nesvrstanih i drugih mediteranskih zemalja. Zalaćemo se za sveobuhvatnu balkansku saradnju. Naša je iskrena želja da Mediteran bude zona mira, a Balkan primjer drugima za razvoj dobrosusjedskih odnosa.

Posebno smo angažovani na razvijanju i produbljivanju saradnje tih odnosa sa susjednim zemljama. Zalaćemo se da se odnosi sa susjedima zasnivaju na uzajamnom uvažavanju, poštovanju nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalnog integriteta na nemješanju u unutrašnje poslove drugih zemalja. Kao potpisnica finalnog akta iz Helsinkija, Jugoslavija svoje granice, kao i granice svih svojih susjeda i drugih zemalja Evrope, smatra konačnim i nepromjenljivim. Ni prema jednom svom susjedu Jugoslavija nije imala, niti ima, teritorijalnih pretenzija. Ne mješamo se u unutrašnje stvari susjednih država i naroda. Na isti način traćimo od naših susjeda da poštuju naše granice, naše unutrašnje političko uređenje i pravo naših naroda i narodnosti da se, po svojoj volji, razvijaju u SFRJ. Jugoslavija je domovina svih svojih naroda i narodnosti. Negiranje nacionalnog identiteta bilo kog našeg naroda i njegovih nacionalnih sloboda, predstavlja, istovremeno, povredu nacionalnih sloboda svih naroda i narodnosti Jugoslavije, njenog federativnog uređenja i političkog bića, slobode i teritorijalnog integriteta. Takvoj politici uvijek smo se odlučno suprostavljali. To ćemo činiti i ubuduće. Djelovi nacija koji žive u drugim zemljama tzv. nacionalne manjine, treba da budu moćna spona saradnje i razumijevanja među susjedima, a ne šansa za mješanje u unutrašnje stvari drugih zemalja.

Dalji uravnotežen i ravnomjeran razvoj bilateralnih ekonomskih odnosa sa industrijski razvijenim zemljama Zapada, sa socijalističkim zemljama i zemljama u razvoju, za nas ima strateški znaćaj, ne samo zbog istorijskih i najnovijih iskustava, već i zbog potrebe da sa svim zemljama svijeta

vršimo razmjenu dobara, naućnih i tehnoloških dostignuća, da razvijamo sve druge oblike saradnje i prijateljskih odnosa. U tome i organizovan nastup naše privrede ima izuzetan znaćaj. Mada se to pitanje mora rješavati, u prvom redu, u zemlji, zaloćićemo se da se i naša diplomatsko konzularna i privredna predstavništva u inostranstvu još više i odgovornije zajednićki angaćuju na razvijanju ekonomske saradnje s drugim zemljama. Na to upućuju izuzetno složeni međunarodni ekonomski odnosi, koji će se i narednih godina odraćavati na naš privredni razvoj.

Međunarodna situacija, posebno najnoviji razvoj situacije i događaji na području Mediterana, nalaću da još veću pažnju posvetimo ostvarivanju koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaćtite.

Već postignuti rezultati u ovoj oblasti mogu se svrstati u najveća ostvarenja u našem ukupnom društvenom razvoju. Proces podrućtvaljavanja opštenarodne odbrane rezultirao je u bitno novim kvalitetom našeg odbrambenog organizovanja. Sada se o poslovima i ostvarivanju politike odbrane odlučuje u svim samoupravnim organizacijama i zajednicama.

U skladu s tim, razvijale su se i modernizovale orućane snage SFRJ. U razvoju, opremanju i borbenom osposobljavanju JNA postignuti su respektivni rezultati. Znaćajni rezultati ostvareni su i u razvoju teritorijalne odbrane, kao i u drugim dijelovima opštenarodne odbrane i društvene samozaćtite.

Za dalji razvoj opštenarodne odbrane od posebnog su znaćaja odbrambene pripreme privrede, a naroćito planiranje i organizovanje proizvodnje u eventualnom ratu, materijalno i kadrovsko osposobljavanje organizacija udrućenog rada za ovu proizvodnju, izgradnja jedinstvenog sistema ratnih rezervi i razvijanje privrednih aktivnosti u brdsko-planinskim područjima zemlje.

Polazeći od prava i dućnosti Federacije i njene ustavne odgovornosti u organizovanju i pripremanju Jugoslavenske narodne armije, kao zajednićke orućane sile svih naroda i narodnosti Jugoslavije i udarnog dijela jedinstvenih orućanih snaga, angaćovaćemo se na iznalaćenju rješenja za stabilno i sigurno finansiranje JNA. Izdvajanje u

realnoj vrijednosti od 5,2% nacionalnog dohotka za finansiranje oružanih snaga, nikako se ne može tretirati u bukvalnom smislu, kao izdatak za potrošnju, već i kao značajno ulaganje u naučni i tehnološki razvoj, u zapošljavanje značajnog dijela industrije u Jugoslaviji. Na taj način se istovremeno podržava i razvijanje ekonomske naučne i tehnološke saradnje s drugim, posebno nesvrstanim zemljama. Uostalom, kao što bi sav život u privredi stao bez energije, tako bi bez bezbjednosti naših granica i sposobnosti da ih branimo od eventualne agresije, prestao naš život u miru i slobodi. Zato ćemo preduzeti sve potrebne mjere za stabilno finansiranje oružanih snaga Jugoslavije.

U narednom periodu posvetićemo odgovarajuću pažnju i daljoj tehničkoj i kadrovskoj osposobljenosti saveznih organa uprave u kojima se vrše poslovi zaštite ustavnog poretka SFRJ, društvene i lične imovine.

VII

Drugarice i drugovi, da bi se Savezno izvršno vijeće, u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim ovlaštenjima i odgovornostima, što uspješnije angažovalo na izvršavanju zadataka iz Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, Društvenog plana i Rezolucije za ovu godinu, koji su dijelom napred izloženi, unaprijediće sadržinu i metod rada saveznih organa uprave i izvršice neke organizacione promjene unutar samog Saveznog izvršnog vijeća.

Insistiraćemo na većoj samostalnosti i odgovornosti saveznih sekretarijata i komiteta u obavljanju funkcija u njihovim upravnim oblastima, i afirmisati lično odlučivanje saveznih sekretara i predsjednika saveznih komiteta o svim pitanjima za koja imaju ustavna i zakonska ovlaštenja, kao i njihovu neposrednu odgovornost Skupštine SFRJ, Saveznom izvršnom vijeću i javnosti za stanje u određenoj oblasti.

Pored drugih pozitivnih efekata, to će unaprijediti efikasnost rada i SIV-a i saveznih organa uprave i doprinijeti stvaranju uslova da se SIV više bavi suštinskim pitanjima politike društveno-ekonomskog razvoja, funkcionisanja političkog sistema, ostvarivanjem koncepcije opštenarodne odbrane, spoljne i unutrašnje politike Jugoslavije.

Reorganizovaćemo sadašnju Komisiju za stabilizaciju u dvije posebne komisije SIV-a, i to:

za ostvarivanje strategije razvoja i za sprovođenje antiinflacione politike.

Istovremeno, pristupiće se formiranju savjeta, kao stručnih tijela, pri svim savezним organima uprave.

Očita je potreba da se mnogo veća pažnja posveti pripremama za eventualnu, dogradnju onih zakona kojima se vrši usmjeravanje tokova društvene reprodukcije, posebno Zakona o proširenoj reprodukciji i minulom radu, o obračunskom sistemu, da se onemoguću formiranje i iskazivanje fiktivnog dohotka. Zatim, u oblasti ekonomskih odnosa s inostranstvom, tržišta i cijena, kao i za donošenja sistemskih rješenja, na primjer, iz oblasti emisije novca i njenih mehanizama i drugog. Dugoročni program ekonomske stabilizacije podrazumijeva stabilan, konzistentan, i unutar sebe usklađen pravni sistem. Savezno izvršno vijeće će, u okviru svojih ustavnih ovlaštenja, preduzimati i predlagati mjere za promjene u pravnom sistemu i za njegovo daljnje dograđivanje. Radi toga, pored ostalog, vršiće se testiranje prednacrta važnijih sistemskih zakona u određenom broju organizacija udruženog rada, prije otvaranja postupka njihovog usvajanja u Skupštini SFRJ. Time ćemo izaći iz stanja u kome je cijela privreda Jugoslavije „pokusni kunić“ za provjeru valjanosti već usvojenih zakona.

Savjeti bi raspravljali i o rezultatima testiranja prednacrta Zakona i drugih važnijih dokumenata i o tome davali svoje sugestije i prijedloge. Uzimajući u obzir takvu ulogu savjeta, u njihovom radu angažovaće se stručni i naučni radnici iz organizacija udruženog rada, nauke i stručnih službi. Na taj način SIV i organi uprave će oko sebe okupiti veliki broj eksperata i tako biti u neprekidnom stvaralačkom kontaktu i saradnji sa proizvođačima, naukom i stručnim službama.

Takve promjene organizacionog karaktera i mjere za unapređivanje sadržaja, pa i metoda rada SIV-a i organa savezne uprave, pretpostavka su za vođenje ofanzivnijeg kursa društvenog i materijalnog razvoja.

Uvjereni smo da će se na ostvarivanju takvog kursa angažovati i delegatski sistem u cjelini, samoupravni i poslovni organi u organizacijama udruženog rada, svi radni ljudi i građani Jugosla-

vije, društveno-političke i društvene organizacije, stručna i druga udruženja.

Naša unutrašnja i međunarodna situacija nalažu nam da odlučnije i efikasnije savladamo probleme i protivurječnosti u društvenom i ekonomskom razvoju. Da bismo u tome uspjeli, moramo otkloniti uzroke ekonomskih, naučnih, tehnoloških, kulturnih, nacionalnih i drugih dioba i zatvaranja, a izgrađivati, njegovati i stalno jačati jedinstvo i bratstvo naroda i narodnosti Jugoslavije i razvijati svijest da u bolju budućnost možemo ići samo ujedinjenim snagama, na osnovama socijalizma, samoupravljanja, ravnopravnosti, federativnog uređenja i politike nesvrstavanja.

Uskoro će se održati i XIII kongres SKJ. Svi komunisti, radni ljudi i građani, svi patrioti naše zemlje s pravom očekuju da će kongres dati jasne ocjene i zauzeti stavove u vezi s aktuelnom društveno-ekonomskoj i političkoj situaciji, da će poslije kongresa uslijediti dobro organizovana i vođena društvena akcija na savladavanju problema s kojima smo suočeni, da ćemo u tome uspjeti i postizati bolje rezultate u razvoju naše socijalističke samoupravne zajednice.

Drugarice i drugovi, polazeći od složene društveno-ekonomske situacije u kojoj se nalazimo i zadataka koji stoje pred Saveznim izvršnim vijećem, o kojima sam govorio, kao i kriterijuma po kojima sam postupao prilikom opredjeljivanja za kandidate za članove Saveznog izvršnog vijeća koji su, saglasno Amandmanu V na Ustav SFRJ prihvaćeni u prethodnom postupku u Socijalističkom savezu radnog naroda Jugoslavije, predlažem da se za članove Saveznog izvršnog vijeća izaberu, i to:

Za članove Saveznog izvršnog vijeća koji se biraju saglasno načelu ravnopravne zastupljenosti republika i odgovarajuće zastupljenosti autonomnih pokrajina:

Dr Dragi Danev, Frančiška Herga, dr Radoje Kontić, dr Oskar Kovač, Radovan Makić, Nevenka Neralić-Milivojević, Miloš Milosavljević, dr Mustafa Muhamed, mr Egon Padovan, mr Mito Pejovski, Tibor Salma, dr Ibrahim Tabaković, Momčilo Vučinić i Janez Zemljarič.

Za potpredsjednika Saveznog izvršnog vijeća predlažem:

Miloša Milosavljevića i Janeza Zemljariča.

Za savezne sekretare predlažem:

Raifa Dizdarevića, za inostrane poslove; Admirala flote Branka Mamulu, za narodnu odbranu; Dobroslava Čulafića, za unutrašnje poslove; Svetozara Rikanovića, za finansije; Nenada Krekića, za spoljnu trgovinu, dr Aleksandra Doneva, za tržište i opšte privredne poslove; dr Petra Vajovića, za pravosuđe i organizaciju savezne uprave; Svetozara Durutovića, za informacije.

Za predsjednike saveznih komiteta predlažem:

Dr Andreja Ocvirka, za energetiku i industriju; Savu Vujkova, za poljoprivredu, Mustafu Pljakića, za saobraćaj i veze; dr Janka Obočkog, za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu; Iliju Vakića, za pitanja boraca i vojnih invalida; dr Lojze Udea, za zakonodavstvo; dr Božidara Matića, za nauku i tehnologiju; mr Miodraga Mirovića, za turizam.

U skladu s mogućnostima utvrđenim Ustavnim amandmanom V, među predloženim kandidatima je sedam drugova koji su bili članovi Saveznog izvršnog veća i u prethodnom mandatu.

Molim vas da ovaj predlog prihvatite.

(Aplauz)

ПРЕДСЕДНИК ДР МИЛЕНКО БОЈАНИЋ:

Отварам претрес о предлогу Председништва СФРЈ да се за председника Савезног извршног већа изабере Бранко Микулић и о предлогу Бранка Микулића као кандидата за председника Савезног извршног већа.

Да ли се ко јавља за реч? /Нико/

Пошто се нико не јавља за реч, приступамо изјашњавању.

Прво, стављам на гласање предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије да се за председника Савезног извршног већа изабере Бранко Микулић и молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Хвала/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Један/

Објављујем да је Савезно веће, на предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, изабрало за председ-

ника Савезног извршног већа Бранка Микулића, досадашњег члана Председништва СФРЈ.

/Аплауз/

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина на предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије изабрало за председника Савезног извршног већа Бранка Микулића, досадашњег члана Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина изабрала за председника Савезног извршног већа Бранка Микулића, досадашњег члана Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.*

Према члану 192. став 3. Закона о основама система државне управе и о Савезном извршном већу и савезним органима управе, Скупштина СФРЈ приликом избора чланова Савезног извршног већа који се бирају сагласно начелу равноправне заступљености република и одговарајуће заступљености аутономних покрајина, на предлог кандидата за председника Савезног извршног већа, утврђује број чланова Савезног извршног већа.

Друг Микулић је предложио да се у Савезно извршно веће бирају, по овом основу, из сваке социјалистичке републике по два члана и из сваке социјалистичке аутономне покрајине по један члан.

Отварам претрес о овом предлогу.

Ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању о предлогу о утврђивању броја чланова Савезног извршног већа који се бирају сагласно начелу равноправне заступљености република и одговарајуће заступљености аутономних покрајина.

Прво, молим делегата у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем, да је Савезно веће усвојило овај предлог.

Сада треба да се изјасне делегати у Већу република и покрајина.

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило овај предлог у погледу броја чланова Савезног извршног већа.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина усвојила предлог о утврђивању броја чланова Савезног извршног већа, сагласно члану 192. ставу 3. Закона о основама система државне управе и о Савезном извршном већу и савезним органима управе.

Према члану 22. ставу 2. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ пре приступања одлучивању о избору чланова Савезног извршног већа, већа Скупштине СФРЈ одлучује о томе да ли ће гласати о предлогу за избор чланова Савезног извршног већа у целини, или о предлогу за избор сваког члана посебно.

Предлога за посебно гласање није било. Предлажем да приступимо изјашњавању о предлогу друга Бранка Микулића за избор чланова и потпредседника Савезног извршног већа и именовање савезних комитета у целини.

Да ли се слажете с овим предлогом? /Да/

Молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће изабрало потпредседнике и чланове Савезног извршног већа и именovalo савезне секретаре и председнике савезних комитета, онако како је предложио друг Бранко Микулић.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

* Odluka је objavljena у „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine

Објављујем да је и Веће република и покрајина изабрало потпредседнике и чланове Савезног извршног већа и именovalo савезне секретаре и потпредседнике савезних комитета, онако како је предложио друг Бранко Микулић.*

/Аплауз/

Према томе, констатујем да је Скупштина Социјалистичке Републике Југославије на седници Савезног већа и на седници Већа република и покрајина од 16. маја 1986. године изабрала: За председника Савезног извршног већа Бранка Микулића, за чланове Савезног извршног већа: др Драгог Данева, Франчишћу Херга, др Радоја Контића, др Оскара Ковача, Радована Макића, Невенку Нералић-Миливојевић, Милоша Милосављевића, др Мухамеда Мустафу, мр Егона Падована, мр Миту Пејовског, Тибора Салму, др Ибрахима Табаковића, Момчила Вучића и Јанеза Земљарича;

За потпредседнике Савезног извршног већа: Милоша Милосављевића и Јанеза Земљарича;

За савезне секретаре: Раифа Диздаревића — за иностране послове; адмирала флоте Бранка Мамулу — за народну одбрану; Доброслава Тулафића — за унутрашње послове; Светозара Рикановића — за финансије; Ненада Крекића — за спољну трговину; др Александра Донева — за тржиште и опште привредне послове, др Петра Вајовића — за правосуђе и организацију савезне управе и Светозара Дурутовића — за информације.

За председнике савезног комитета: др Андреја Оцвирка — за енергетику и индустрију; Саву Вујкова — за пољопривреду; Мустафу Пљакића — за саобраћај и везе; др Јанка Обоцког — за рад, здравство и социјалну заштиту; Илију Вакића — за питања бораца и војних инвалида, др Лојзе Удеа — за законодавство, др Божицара Матића — за науку и технологију и мр Миодрага Мирковића — за туризам.

Молим новоизабраног председника Савезног извршног већа друга Бранка Микулића да, у смислу члана 77. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, пред већима Скупштине СФРЈ да свечану изјаву.

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 28 од 17. маја 1986. године

BRANKO MIKULIĆ:

„Изјављујем да ћу повјерени ми дужност обављати одговорно и савјесно и да ћу се држати Устава СФРЈ и савезних закона, да ћу се у својем раду руководити искључиво заједничким интересима радних људи, народа и народности, република и аутономних покрајина и утврђеном политиком Федерације, да ћу се борити за сувереност, независност и интегритет земље, за остваривање власти радничке класе и свих радних људи, за остваривање братства и јединства, те за равноправност народа и народности, за развитак социјалистичког самоуправног друштва и за остваривање заједничких интереса радних људи и грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије”.

(Потписује изјаву: Дуг аплауз)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ДР МИЛЕНКО БОЈАНИЋ:

Молим новоизабране чланове Савезног извршног већа да пред већима Скупштине СФРЈ дају свечану изјаву чији текст гласи:

„Изјављујем да ћу поверени ми дужност вршити одговорно и савјесно и да ћу се придржавати Устава СФРЈ и савезних закона, да ћу се у свом раду руководити искључиво заједничким интересима радних људи, народа и народности, република и аутономних покрајина и утврђеном политиком Федерације, да ћу се борити за сувереност, независност и интегритет земље, за остваривање власти радничке класе и свих радних људи, за остваривање братства и јединства и самоуправног друштва и за остваривање заједничких интереса радних људи и грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије”.

Молим чланове Савезног извршног већа да потпишу текст свечане изјаве.

/Чланови Савезног извршног већа потписују свечану изјаву; Дуг аплауз/

У име свих делегата Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, чештавам председнику и члановима Савезног извршног већа на избору и желим им пуно успеха у раду.

/Дуг аплауз/

Као што сте из образложења друга Микулића закључили, Савезно извршно веће, и све нас, очекују бројни и сложени задаци. Само уз пуно ангажовање Савезног извршног већа и свих нас заједно, моћи ћемо извршити задатке који стоје пред нама и тиме оправдати поверење које нам је нашим избором указано.

Дајем реч другу Иви Врандечићу, председнику Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

IVO VRANDEČIĆ, predsednik Skupštine SFRJ:

Другарце и другови, želio bih uputiti srdačne čestitke novoizabranom predsjedniku Saveznog izvršnog vijeća, drugu Branku Mikuliću i svim članovima SIV-a i poželiti im plodan i uspješan rad.

Uvjerен sam да ће njihova suradnja са Skupštinom SFRJ бити плодоносна и да ће она допринијети да Скупштина SFRJ и Савезно извршно вјеће успјешно и ефикасно извршавају своје уставне функције и задатке. Тиме ћемо наставити успјешну сарадњу, коју су Скупштина SFRJ и Савезно извршно вјеће остварили у протеклом мандатном периоду, при чему мислим да дијелим ваше мишљење када кажем да су тој успјешној сарадњи веома допринијели својим стрпљивим радом и својом југославенском опредјеленошћу за нашу самоуправну социјалистичку заједницу, као цјелину, друг Иљаз Куртеши као председник Скупштине SFRJ и другарца Милка Планинца као председница Савезног извршног вјећа.

Дозволите ми да им се у име свих нас још једном топло захвалим за све што су учинили. (Aplauz)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ДР МИЛЕНКО БОЈАНИЋ:

Молим новоизабраног председника Савезног извршног већа да узме реч.

Има реч друг Бранко Микулић.

BRANKO MIKULIĆ, predsednik SIV-a:

Друже председниче, другарце и другови делегати, у своје име, и у име свих чланова Савезног извршног вјећа захваљујем вам на повјерењу.

Учинићемо све и нећемо се жалити нити на снагу, нити на наше употребљене могућности да то повјерење оправдамо.

Лично сматрам, као и сви другови који су данас изабрани у Савезно извршно вјеће, да из ситуације у којој смо сада, можемо изићи. Треба нам само више храбрости и јединства. Били смо и у горим и тежим ситуацијама, па смо излазили из њих. Можемо то и овог пута. (Aplauz)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ДР МИЛЕНКО БОЈАНИЋ:

Прелазимо на *тринаесту* тачку дневног реда:

Предлог за разрешење и именовање заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета

Делегатима је достављен предлог председника Савезног извршног већа за разрешење и именовање заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета, заједно с мишљењем Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Отварам претрес.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању.

Молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за овај предлог нека дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог председника Савезног извршног већа о разрешењу и о именовању заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог председника Савезног извршног већа о разрешењу и о именовању заменика савезних секретара и заменика председника савезних комитета.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ, на предлог председника Савезног извршног већа, разрешили дужности:

Мирка Буневског, заменика савезног секретара за унутрашње послове; Кадира Алијагића, заменика савезног секретара за спољну трговину; Иштвана Бердала, заменика савезног секретара за тржиште и опште привредне послове; др Гојка Проданића, заменика савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе; др Давида Дашића, заменика председника Савезног комитета за енергетику и индустрију; др Бранка Јовановића, заменика председника Савезног комитета за пољопривреду; Милу Ђорђевић, заменика председника Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту; Абдурахима Журија, заменика председника Савезног комитета за питања бораца и војних инвалида и Милована Бузацића, заменика председника Савезног комитета за законодавство.

За заменике савезних секретара и заменике председника савезних комитета именовани су:

- за заменика савезног секретара за унутрашње послове — Слободан Тадијан;
- за заменика савезног секретара за спољну трговину — др Милорад Унковић;
- за заменика савезног секретара за тржиште и опште привредне послове — Драган Мозетић;
- за заменика савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе — Светозар Зечар;
- за заменика савезног секретара за информације — Тихомир Илијевски;
- за заменика председника Савезног комитета за енергетику и индустрију — инж. Миленко Шарац;
- за заменика председника Савезног комитета за пољопривреду — Тоне Кузмановски;
- за заменика председника Савезног комитета за саобраћај и веће — Андреј Грахор;
- за заменика председника Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту — др Ивица Ловрић;
- за заменика председника Савезног комитета за питања бораца и војних инвалида — Антон Турхнер;

- за заменика председника Савезног комитета за законодавство — Миодраг Гајинов;
- за заменика председника Савезног комитета за науку и технологију — др Милутин Пенчић;
- за заменика председника Савезног комитета за туризам — мр Гино Матошевић.*

Честитам новоименованим заменицима савезних секретара и председника савезних комитета и желим им успех у раду. /Аплауз/

Прелазимо на четрнаесту тачку дневног реда:

Предлог за именовање генералног директора Савезног завода за друштвено планирање

Делегатима је достављен предлог који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања, с мишљењем Савезног извршног већа.

Отварам претрес.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању.

Молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог о именовању генералног директора Савезног завода за друштвено планирање.

Сада молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко против овог предлога? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог за именовање генералног директора Савезног завода за друштвено планирање.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина за генералног директора Савезног завода за друштвено планирање именovali др Жарка Папића, досадашњег

* Odluka o razrešenju i imenovanju zamenika sekretara i zamenika predsednika saveznih komiteta objavljena je u „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine.

члана Извршног већа Скупштине СР Србије и представника Републичког комитета за науку и информатику.*

Прелазимо на петнаесту тачку дневног реда:

Предлог за избор председника Уставног суда Југославије

Делегатима је достављен предлог Председништва СФРЈ.

Отварам претрес.

Ко жели реч? /Нико/

Стављам овај предлог на гласање.

Молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће, на предлог Председништва СФРЈ, за председника Уставног суда Југославије изабрало друга Ивана Франка, досадашњег судију Уставног суда Југославије.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина прихватило предлог Председништва СФРЈ и за председника Уставног суда Југославије изабрало друга Ивана Франка, досадашњег судију Уставног суда Југославије.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина изабрала за председника Уставног суда Југославије друга Ивана Франка.** Честитамо другу Ивану Франку на избору и желимо му успех у раду.

Прелазимо на шеснаесту тачку дневног реда:

Предлог за избор председника Савезног суда

Делегатима је достављен предлог за избор председника Савезног суда који је подиела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Отварам претрес.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању о предлогу за избор председника Савезног суда Југославије.

Молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће, на предлог Комисије за избор и именовања, за председника Савезног суда Југославије изабрало друга Стојана Ђурановића, досадашњег председника Савезног суда.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је за, нека дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће република и покрајина, на предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, изабрало друга Стојана Ђурановића, досадашњег председника Савезног суда.

Према томе, констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина изабрали Стојана Ђурановића за председника Савезног суда Југославије.*

Према члану 77. став 4. Пословника о заједничком раду већа Скупштине СФРЈ, председник Савезног суда пред већима Скупштине даје свечану изјаву. Молим друга Стојана Ђурановића, председника Савезног суда, да да свечану изјаву.

СТОЈАН ЂУРАНОВИЋ /СР Црна Гора/:

„Изјављујем да ћу се у вршењу своје дужности придржавати Устава СФРЈ, Закона и самоуправних општинских аката и ту дужност вршити савјесно и непристрасно, да ћу се у свом раду залагати

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine.

** Isto.

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine.

за остваривање уставности и законитости и да ћу штитити слободу и права грађана и самоуправних положај радних људи и самоуправних организација и заједница, као и друштвени поредак Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.” /Аплауз/

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ДР МИЛЕНКО БОЈАНИЋ:

Честитам председнику Савезног суда на избору и желим му успех у раду.

Прелазимо на *седамнаесту* тачку дневног реда:

Предлог за именовање савезног јавног тужиоца

Делегатима је достављен овај предлог, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Отварам претрес.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању.

Прво молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог за именовање савезног јавног тужиоца.

Сада молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог за именовање савезног јавног тужиоца.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина за савезног јавног тужиоца именовала друга Милоша Бакића, досадашњег савезног јавног тужиоца.*

Честитам Савезном јавном тужиоцу на избору и желим му успех у раду.

Прелазимо на *осамнаесту* тачку дневног реда:

Предлог за разрешење и именовање гувернера Народне банке Југославије

Делегатима је достављен предлог, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Отварам претрес.

Ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању о предлогу за разрешење дужности гувернера Народне банке Југославије.

Прво молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог за разрешење дужности гувернера Народне банке Југославије.

Сада молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог за разрешење дужности гувернера Народне банке Југославије.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина, разрешила Радована Макића дужности гувернера Народне банке Југославије.

Приступамо изјашњавању о предлогу за именовање гувернера Народне банке Југославије.

Прво, молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржао* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог за именовање гувернера Народне банке Југославије.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

* Odluka је objavljena у „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine.

Да ли је ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина усвојило предлог за именовање гувернера Народне банке Југославије.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина за гувернера Народне банке Југославије именовала Душана Влатковића, досадашњег делегата у Већу република и покрајина из Социјалистичке Аутономне Покрајине Војводине.*

Честитам другу Влатковићу на избору и желим му успех у раду. /Аплауз/

Прелазимо на *геђетнаесту* тачку дневног реда:

Предлог за избор судије Уставног суда Југославије

Делегатима је достављен предлог који је поднело Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Отварам претрес.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању.

Прво молим делегате у Савезном већу да се изјасне.

Ко је *за*, нека дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће на предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије за судију Уставног суда Југославије изабрало друга Милована Бузацића, досадашњег заменика председника Савезног комитета за законодавство.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је *за*, молим да дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је и Веће република и покрајина, на предлог Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, за судију Уставног суда Југославије изабрало друга Милована Бузацића, досадашњег заменика председника Савезног комитета за законодавство.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина за судију Уставног суда Југославије изабрала друга Милована Бузацића, досадашњег заменика председника Савезног комитета за законодавство.*

Честитам другу Бузацићу и желим му успех у раду.**

/Аплауз/

Прелазимо на *gbagesету* тачку дневног реда:

Предлог за разрешење генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије

Делегатима је достављен предлог, који је поднела Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Отварам претрес.

Ко жели реч? /Нико/

Приступамо изјашњавању.

Молим делегате у Савезном већу, да се изјасне.

Ко је *за*, нека дигне руку. /Сбу/

Да ли је ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава*? /Нико/

Објављујем да је Савезно веће усвојило предлог за разрешење дужности генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије.

Молим делегате у Већу република и покрајина да се изјасне.

Ко је *за*, нека дигне руку? /Сбу/

Ко је *protiv*? /Нико/

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 22 od 17. maja 1986. godine

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 28 od 17. maja 1986. godine

** Isto.

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Објављујем да је Веће република и покрајина усвојило предлог за разрешење дужности генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије.

Констатујем да су Савезно веће и Веће република и покрајина, разрешиле друга Дјелушница Дурићија од дужности генералног директора Службе друштвеног књиговодства Југославије.*

Дневни ред је исцрпен, али, пре но што закључим седницу, обавештавам делегате да ће се у сали I одржати седница председника радних тела Савезног већа, а да ће се у сали II одржати седница председавајућих делегација републичких и покрајинских скупштина и председника радних тела Већа република и покрајина.

Закључујем заједничку седницу већа Скупштине СФРЈ.

(Седница је завршена у 12 сати и 07 минута)

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 28 од 17. маја 1986. године

S A D R Ź A J

I. Pre dnevnog reda:

1. Utvrđivanje dnevnog reda

II. Dnevni red:

1. Verifikacija mandata delegata u Saveznom veću:

- a) Izbor Verifikacione komisije,
- b) Razmatranje izveštaja Verifikacione komisije3

Prilog:

- Izveštaj Komisije za izbor i opoziv delegata u Savezno veće

Govorila:

Efimija Kojkova, predsednik Verifikacione komisije

2. Izbor predsednika i članova Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja6

Prilog:

- Predlog za izbor predsednika i članova Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja pripremljen u saradnji s komisijama skupština republika i autonomnih pokrajina za izbor i imenovanja

3. Izbor predsednika Saveznog veća Skupštine SFRJ6

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor predsednika Saveznog veća Skupštine SFRJ

Govorili:

Aleksandar Jovanović, predstavnik Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja
Milka Takeva—Grigorijević (SR Makedonija)

4. Izbor potpredsednika Saveznog veća Skupštine SFRJ9

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor potpredsednika Saveznog veća Skupštine SFRJ

Govorili:

Aleksandar Jovanović, predstavnik Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja
Vilmoš Molnar (SAP Vojvodina)

5. Izbor predsednika i članova radnih tela Saveznog veća10

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor predsednika i članova radnih tela Saveznog veća Skupštine SFRJ

Govorio:

Aleksandar Jovanović, predstavnik Komisije za izbor i imenovanja

6. Imenovanje sekretara Saveznog veća Skupštine SFRJ	15
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja o imenovanju sekretara Saveznog veća Skupštine SFRJ

Govorio:

Aleksandar Jovanović, predstavnik Komisije za izbor i imenovanja

7. Izbor predsednika Skupštine SFRJ	16
---	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor predsednika Skupštine SFRJ

Govorili:

Stanko Tomić, predstavnik Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja

Ivo Vrandečić, predsednik Skupštine SFRJ

8. Izbor potpredsednika Skupštine SFRJ	20
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor potpredsednika Skupštine SFRJ

Govorili:

Stanko Tomić, predstavnik Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja

Neđo Borković (SAP Kosovo)

9. Izbor predsednika i članova zajedničkih radnih tela veća Skupštine SFRJ	21
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor predsednika i članova zajedničkih radnih tela veća Skupštine SFRJ

Govorio:

Dorđe Janković, izvestilac Komisije za izbor i imenovanja

10. Imenovanje generalnog sekretara Skupštine SFRJ	25
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za imenovanje generalnog sekretara Skupštine SFRJ

Govorio:

Đorđe Janković, izvestilac Komisije za izbor i imenovanja

11. Imenovanje zamenika generalnog sekretara Skupštine SFRJ (odloženo) 26

12. Predlog za izbor predsednika, potpredsednika i članova Saveznog izvršnog veća i o imenovanju saveznih sekretara i predsednika saveznih komiteta 27

Prilozi:

- Predlog Predsedništva SFRJ Skupštini SFRJ za izbor predsednika, potpredsednika i članova SIV-a i o imenovanju saveznih sekretara i predsednika saveznih komiteta
- Predlog Branka Mikulića, kandidata za predsednika SIV-a o izboru članova i potpredsednika SIV-a i o imenovanju saveznih sekretara i predsednika saveznih komiteta
- Mišljenje Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja, u vezi sa predlogom druga Branka Mikulića, kandidata za predsednika SIV-a

Govorili:

Branko Mikulić (SR Bosna i Hercegovina)

Ivo Vrandečić, predsednik Skupštine SFRJ

13. Predlog za razrešenje i imenovanje zamenika saveznog sekretara i zamenika predsednika saveznih komiteta 49

Prilozi:

- Predlog predsednika SIV-a za razrešenje i imenovanje zamenika saveznih sekretara i zamenika predsednika saveznih komiteta
- Mišljenje Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja u vezi s predlogom predsednika SIV-a

14. Predlog za imenovanje generalnog direktora Saveznog zavoda za društveno planiranje 50

Prilozi:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za imenovanje generalnog direktora Saveznog zavoda za društveno planiranje
- Mišljenje SIV-a u vezi sa predlogom za imenovanje generalnog direktora Saveznog zavoda za društveno planiranje

15. Predlog za izbor predsednika Ustavnog suda Jugoslavije 51

Prilog:

- Predlog Predsedništva SFRJ za izbor predsednika Ustavnog suda Jugoslavije

16. Predlog za izbor predsednika Saveznog suda	51
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor predsednika Saveznog suda

Govorio:

Stojan Đuranović (SR Crna Gora)

17. Predlog za imenovanje saveznog javnog tužioca	52
---	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za imenovanje saveznog javnog tužioca

18. Predlog za razrešenje i imenovanje guvernera Narodne banke Jugoslavije	52
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za razrešenje i imenovanje guvernera Narodne banke Jugoslavije

19. Predlog za izbor sudije Ustavnog suda Jugoslavije.	53
--	----

Prilog:

- Predlog Predsedništva SFRJ za izbor sudije Ustavnog suda Jugoslavije

20. Predlog za razrešenje generalnog direktora SDKJ	53
---	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za razrešenje generalnog direktora Službe društvenog knjigovodstva Jugoslavije

